

Интервју со Живко
Поповски – Цветин:

Уметноста како дар
и порака на мирот

Потпишан
Меморандум
за пријателство
на Охрид
и Пула

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXXII 2025.

МАЈ – ЈУНИ
SVIBANJ - LIPANJ

ISSN 1333-7769

БРОЈ
155

СОВЕТОДАВНИОТ ОДБОР НА СОВЕТОТ НА ЕВРОПА ВО ПОСЕТА НА ХРВАТСКА

Честување на Св. Кирил и Методиј
во Сплит и Риека

ЧЕСТИТ ИЛИНДЕН!

Ferozomal

mikrogranule za izravnu primjenu
dodatak prehrani sa sladilima

okus limuna i šumskog voća
s liposomalnim željezom
i vitaminima C i B₁₂
30 vrećica

Sadrži željezo
koje doprinosi
smanjenju umora
i iscrpljenosti te
normalnoj funkciji
imunološkog
sustava.

ALKALOID

Health above all

GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ

СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА
МАКЕДОНЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА
ХРВАТСКА

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Будем Консалтинг д.о.о.

Превод и лектура: Лидија Георгиева

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Милена Златеска

Мирјана Мајиќ

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Гордана Квајо – Риека

Антонела Галиќ – Задар

Марта Жаја – Сплит

Михаела Златеска – Пула

Ovo je glasilo izrađeno uz finansijsku podršku Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske. Sadržaj ovog glasila u isključivoj je odgovornosti Zajednice Makedonaca u Republici Hrvatskoj i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta Savjeta za nacionalne manjine RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj

Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Илија Христодулов

Печат: „Мпринт“ – Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete Republike Hrvatske, Sektor informiranja, Ur.broj 389-03-5/2-93-01/343, dana 14.07.1993. godine.

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske, Ur.broj 532-03-1/7-94-01, od 10.05.1994. godine, ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

Агол на уредникот
Urednikov kutak

Верен сведок

Го особено задоволство ви го претставуваме новиот број на нашето заедничко гласило, списанието „Македонски глас“, кое и натаму останува верен сведок и хроничар на животот, активностите и стремежите на македонската заедница во Хрватска. Во овој број, со чувство на гордост ќе се осврнеме на бројните настани и иницијативи кои во изминатиот период ги реализираа македонските културни друштва, образовните центри и нашата заедница во целина.

Преку културно-уметнички програми, изложби, музички концерти, литературни вечери и заеднички дружења, македонските културни друштва повторно покажаа дека нашето културно наследство е живо, богато и дека има што да понуди и на пошироката хрватска јавност.

Посебен акцент во овој број ставаме на претстојното одбележување на големиот македонски национален и државен празник – Илинден. Како што е веќе традиција, Илинден ќе биде достоинствено одбележан на 2 август 2025 година во прекрасниот природен амбиент на „Голубињак“, каде што секоја година се собираат Македонци од сите делови на Хрватска, но и гости од Македонија и соседните земји. Овој настан претставува вистинска можност за заедничко чествување на еден од најсветлите датуми во македонската историја, но и за дружење, размена на идеи и зајакнување на врските меѓу припадниците на заедницата.

Воедно, со голема гордост го истакнуваме и успешното завршување на уште една учебна година за наставата по Македонски јазик и култура во Република Хрватска. Благодарение на вложениот труд на наставниците, поддршката од родителите и заложите на учениците, сè поголем број деца и млади имаат можност да го изучуваат мајчиниот јазик во основно, средно и високо образование, да се запознаваат со македонскиот јазик, историја и традиција, и на тој начин да ја негуваат и пренесуваат македонската културна посебност. Овој успех е показател дека вложувањето во образованието е најсигурниот пат кон зачувување на националниот идентитет и јазичната култура во дијаспората.

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

Советодавниот одбор на Советот на Европа во посета на Хрватска

Состанокот беше реализиран со цел да се разменат мислења за спроведувањето на досегашната Спогодба за правата на националните малцинства и сите други прашања со кои може и сака да се привлече внимание

Во периодот од 9 до 13 јуни 2025 година, Советодавниот одбор на Советот на Европа за заштита на националните малцинства во Хрватска ја оствари својата 6. посета на Република Хрватска. Делегацијата, составена од тројца експерти на Советодавниот одбор, од Австрија, Кипар и Грузија, спроведоа теренска посета на Вуковар. Посетата беше со цел подготовка на 6. извештај за Рамковната конвенција на Советот на Европа за заштита на националните малцинства (ACFC), за следење на ситуацијата во Хрватска.

и унапредување на нивната култура, јазичните права, вклучително и оние поврзани со образованието, заштита од говор на омраза/криминал, како и заштита на бројни политички права, вклучително и верски права, пристап до медиумите, учество во јавниот живот итн.

Како дел од својата работа, AC-FCNM на секои 5 години внимателно ја испитува состојбата со правата на малцинствата во 38 земји-членки на Советот на Европа кои се државни странки на Рамковната конвенција (FCNM). Потоа изготвува мислење, кое вклучува препораки до властите за секоја држава за тоа како би сака-

ле да се справат со сите идентификувани проблеми. Хрватска е една од земјите за кои AC-FCNM ќе подготви мислење во 2025/26 година во рамките на својот шести циклус на следење.

Тркалезна маса

За време на посетата, делегацијата на Советодавниот одбор на Советот на Европа се сретна со владини и други јавни институции, но исто така и со невладини организации, независни партнери и други заинтересирани тела. На 10 јуни 2025 година во хотелот „Централ“ во Загреб се одржа тркалезна маса со учество на претставници на националните малцинства во Хрватска. Во името на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, на тркалезната маса присуствуваше Борис Трајановски, потпретседател на ЗМРХ и член (од хрватска страна) на Меѓувладиниот мешовит одбор за спроведување на Спогодбата меѓу Хрватска и Македонија за заштита на правата на хрватското малцинство во Македонија и македонското малцинство во Хрватска.

Шести циклус

Советодавниот одбор на Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства (AC-FCNM) е независно тело на Советот на Европа за следење на човековите права, специјализирано за заштита на правата на националните малцинства. Меѓу другото, неговата работа ги опфаќа сите аспекти на заштита на малцинствата потребни за обезбедување недискриминација кон националните малцинства, зачувување

Благодарност до Владата на РХ

Одсивот на овој важен состанок кој дава можност за излагање на моменталната положба и актуелните проблеми како што се слобода на изразување, културно изразување, вер-

ска припадност, политичка присутност во рамките на локалната, регионалната и државната заедница и слично, беше поразителен со оглед на фактот дека во Република Хрватска има 22 признати национални малцинства, а на оваа тркалезна маса беа присутни само 8 претставници и тоа на црногорското, бошњачкото,

словенечкото, албанското, романското, германското, еврејското и македонското национално малцинство.

На состанокот сите присутни претставници говореха за своите тешкотии за кои обично има решение, но често нема резултат. Во своето излагање, Трајановски изрази посебна благодарност кон Владата на Република Хрватска и Советот за националните малцинства на Република Хрватска за нивните континуирани тековни донации за следење и поддршка на активностите и настаните што се остваруваат во ЗМРХ, кои има можност да ги ужива низ реализација на своите програми. Што се однесува, пак, до медиумското следење, Трајановски нагласи дека ситуацијата и понатаму е незадоволителна.

Елизабета Петровска

Состанокот беше реализиран со цел да се разменат мислења за ефективната еднаквост и пристапот до правата на националните малцинства во Хрватска, спроведувањето на досегашната Спогодба за правата на националните малцинства и сите други прашања со кои може и сака да се привлече внимание.

Повеќедецениска посветеност во зачувувањето на македонската култура

На 24 мај се одржа средба на Обединетата македонска дијаспора и МКД „Охридски бисер“, каде беше нагласено дека Македонците во Хрватска претставуваат столб на меѓусебната почит и блискост помеѓу македонскиот и хрватскиот народ

Во рамките на својата работна посета на Република Хрватска, претставници на светската организација Обединета македонска дијаспора (ОМД), директорот на ОМД за Македонија и Европа, Гордан Јорданов, и членот на бордот на ОМД, Филип Јотевски, на 24 мај 2025 година во просториите на Заедницата на Македонците во РХ остварија пријателска средба со членови на МКД „Охридски бисер“ во Загреб.

Претставниците на ОМД срдечно ги пречека делегација на Друштвото, предводена од претседателката Виолета Штерјова, и им посакаа добредојде. На средбата се разговараше за работата и активностите на Друштвото и на ЗМРХ, за остварувањето на правата на македонското национално малцинство

во Хрватска, како и за ред други теми врзани за животот на Македонците во Хрватска.

Гостите изразија огромна благодарност до МКД „Охридски бисер“ и ЗМРХ за топлиот пречек, незаборавната средба и за повеќедецениската посветеност во зачувувањето на македонската култура, како и во градењето мостови на пријателство меѓу Хрватска и Македонија.

„Македонците во Хрватска претставуваат столб на меѓусебната почит и блискост помеѓу двата народа и се активен придонесувач во развојот и соработката на двете држави. Обединетата македонска дијаспора ќе продолжи да ја следи и поддржува секоја ваша активност со цел одржување и унапредување на блиските врски што со децении се

негуваат меѓу Македонија и Хрватска“, истакна директорот Јорданов.

По официјалните дискусии, претседателката Штерјова на гостите им врачи симболични подароци за спомен, книги во издаваштво на ЗМРХ и примероци на информативното списание „Македонски глас“. Средбата заврши со благодарност за топлото гостопримство и со желби за идна заемна соработка.

Елизабета Петровска

Хрватската поддршка останува цврст столб на патот кон ЕУ за Македонија

Посетата на хрватскиот претседател Зоран Милановиќ на 7 мај во Скопје беше добредојдена потврда за блиската соработка помеѓу Хрватска и Македонија

Македонија е решена да го продолжи својот европски пат, но посочи дека блокадите и условувањата го отежнуваат процесот.

„Ние сме подготвени за реформи, за дијалог и за европски стандарди, но пријателството се гради со поддршка, не со условувања“, изјави претседателката Силјановска-Давкова.

Претседателот Милановиќ уште еднаш ја потврди цврстата

ба достоинствено да го брани своето право на европска перспектива“, рече Милановиќ.

Глобални предизвици

Двајцата претседатели се согласија дека пријателството и партнерството меѓу Македонија и Хрватска останува силно и отворено за натамошна соработка на сите полиња.

Хрватскиот претседател се сретна и со македонскиот премиер Христијан Мицкоски, кој во фејсбук објава напиша дека стабилна, просперитетна и интегрирана Европа е невозможна без полноправно членство на целиот регион. Мицкоски посочи дека со претседателот Милановиќ разговарале за можностите за продлабочување на соработката, како и за важноста на заедничките напори во справувањето со глобалните предизвици.

- Разговорот беше исполнет со искрени ставови, регионални перспективи и заеднички визии за иднината. Потврдена беше поддршката за европската иднина на Македонија и јасната перспектива за членство во Европската унија, наведува Мицкоски.

М. Г.

На средбите со претседателката Гордана Силјановска-Давкова и премиерот Христијан Мицкоски беше нагласена важноста на регионалната солидарност и достоинственото водење на евроинтеграцискиот процес, како и континуираната соработка во рамките на НАТО и ЕУ. Хрватската поддршка останува цврст партнерски столб на патот кон ЕУ за Македонија.

На свечениот прием со највисоки државни и воени почести пред претседателската вила на Водно, двајцата претседатели имаа тет-а-тет средба, по што следуваа разговори во проширен состав со делегациите на двете земји.

Главни теми на разговорите беа билатералната соработка, поддршката на Хрватска за европската интеграција на Македонија, регионалната безбедност и заедничките активности во рамките на НАТО.

поддршка на Хрватска за македонските евроинтеграции, но посочи дека државата треба да го следи сопствениот пат и да не дозволи да биде жртва на уцени.

„Ваша работа е да преговарате, но никој нема право да бара од вас нешто што не се бара од други. Северна Македонија е членка на НАТО, има своја позиција и тре-

Блокади и условувања

Во своето обраќање на заедничката прес-конференција, претседателката Силјановска-Давкова ја истакна благодарноста за континуираната хрватска поддршка, потсетувајќи на значајната улога на Хрватска за време на нејзиното претседавање со Советот на ЕУ во 2020 година. Таа нагласи дека Ма-

„ИЛИНДЕН 1903-2025“ на 2 август во Горски Котар

Македонците во Хрватска традиционално го прославуваат најголемиот македонски национален празник Илинден, кој има посебно значење во историјата на македонскиот народ како симбол на борбата за слобода и самостојна држава

За програмите на Заедницата на Македонците во Република Хрватска во 2025 година се дискутираше на 3. седница на Управниот одбор што се одржа на 10 мај 2025 година во просториите на ЗМРХ во Загреб. Беше договорено „Илинден 1903-2025“ да се реализира на 2 август во „Голубињак“, Горски Котар, „34. Денови на македонската култура – Св. Кирил и Методиј“ на 23 и 29 мај во Сплит, изложбата „Творештво на македонски уметници во Хрватска“ на 16 јуни во Задар, „Денови на глаголицата“ во октомври во Истра, „28. Денови на браќата Миладиновци“ во октомври во Осиек и Ѓаково, „Ден на ЗМРХ“ на 8 ноември во Осиек, „Рацинов ден – Бели мугри“ на 29 ноември во Самобор, а трибината „Хрватско-македонски културни врски“ да се реализира во текот на годината во Загреб, Осиек, Сплит, Задар, Риека и Пула. Ќе се печатат и две книги, репринт на книгата „Мајкиниот македонски готвач“ од Марија Чинчурак и „Песна низ вековите“ од Милена Златеска.

Финансиска потпора

На седницата, како што информираше претседателот Илија Христодулов, според Одлуката на Советот за националните малцинства на Република Хрватска за распоредот

на средствата обезбедени од Државниот буџет на РХ за финансиска потпора на програмите на ЗМРХ и друштвата за 2025 година се одобрени средства во вкупен износ од 243.400,00 евра, што е зголемување за 52.650,00 евра или околу 27,6% повеќе во однос на минатата година. Воедно, потпишани се Договорот со Советот, Изјавата за партнерство и Договорите со друштвата и ЗМРХ за заедничко кофинансирање со друштвата.

Понатаму, се прифатија годишните финансиски извештаи за 2024 година за Советот и за потребите на ЗМРХ, кои се даваат на усвојување на Собранието на ЗМРХ. И останатите документи се усвоија, записникот од претходната седница и од состанокот на пописната комисија на ЗМРХ за 2024 година, како и кварталниот финансиски извештај на ЗМРХ за 2025 година. Годишниот информатор и Финансискиот план на приходи и расходи на ЗМРХ за 2024 година се затворени.

МКД од Осиек во „Лисински“

Годинава се очекува Јавниот повик од Советот за предлагање програми за 2026 година да се објави во октомври, па членовите на УО на ЗМРХ дадоа предлог-пријави за Планот и програмата за работа и Финансискиот план на приходи и расходи. Одлучено е Редовното собрание на ЗМРХ да се одржи на 19 јули во Загреб.

На крајот се информираше дека на манифестацијата „Културно творештво на националните малцинства во РХ“, која ќе се одржи на 30 ноември 2025 година во КС „Ватрослав Лисински“ во Загреб, во организација на Советот за националните малцинства на РХ, во името на ЗМРХ ќе настапи МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек.

Елизабета Петровска

Уметноста како дар и порака на мирот

Со над 70.000 подарени слики, изложби ширум светот и номинација за Нобеловата награда за мир, Живко А. Поповски – Цветин е пример како уметноста може да биде повеќе од слика – да биде гест, порака и благослов

Во свет полн со предизвици и немир, војни и неизвесност, уметноста честопати служи како најсилен јазик на добрината и хуманоста. Живко А. Поповски – Цветин, македонски уметник препознатлив по своите слики со цвеќе, полни четири децении несебично ја шири својата порака на љубов, мир и надеж.

По неговата неодамнешна изложба во Задар, разговаравме со Цветин за инспирацијата, хуманитарната мисија, искуствата и идните планови. Во продолжение ви го пренесуваме овој искрен и инспиративен разговор.

Господине Поповски, Вашиот уметнички израз е препознатлив по сликите со цвеќе. Од каде доаѓа Вашата инспирација за оваа тематика?

Цвеќето е универзален симбол на убавината, радоста, љубовта и мирот, и токму затоа моите ликовни творби изобилуваат со богат колорит и разно-

видни форми кои потоа стануваат т.н. „Цвеќиња на мирот“. Инаку инспирацијата доаѓа уште како дете од мноштвото разновидни цвеќиња по ливадите, планините и шумите во моето родно село Брезово, демирхисарско. Во најраните детски години пасејќи го добитокот и работејќи по полето, по цветните предели често пати со големо љубопитство ги набљудував цвеќињата и го чувствував нивниот прекрасен, волшебен мирис кој ме опиваше.

Уметнички стил

Како се развиваше Вашиот уметнички стил низ годините, и дали постои слика или период што го сметате за пресвртен во Вашата кариера?

Како ученик во ОУ „Гоце Делчев“, оддалечено 25 километри од моето родно место, од 5. до 8. одделение бев сместен во интернатот во Демир Хисар и тука за голема среќа еден од воспитувачите беше познатиот сликар и педагог Коста Хаџи Антоновски, кој е основоположник на светски познатата детска ликовна колонија „Мал Битолски Монмартр“. Во интернатот честопати моите соученици бараа да им нацртам нешто за повисока оценка, Коста тоа го забележа и ме задолжи за Денот на Републиката на тогашна Југославија

на табла со креда да го нацртам Грбот на Југославија. По цела недела помината во инструкции од мојот воспитувач Коста бев спремен да ја извршам таа задача пред огромната маса на луѓе – претставници од Општината, наставници, родители и мои соученици. Излегов на бината видно збунет од насобраните луѓе и во еден момент Коста побара да се исклучи струјата во салата, а тој ја исклучи струјата на бината и се почувствува тишина. Потоа тој ми пушти светло од батериска ламба на таблата и јас многу брзо го нацртав Грбот на Југославија, по што следеше громогласен аплауз од присутните. Така охрабрен и мотивиран имав желба да се запишам во средното уметничко училиште во Скопје, но поради објективни и материјални причини (ние бевме 5 деца, а родителите беа невработени), немаше реална можност, иако јас им се противев на моите родители и во знак на „протест за уметноста“, една година не одев на училиште. Но, кога видов дека мојата љубов кон уметноста не се остварува, во Битола завршив средно земјоделско и вишо образование, а на Белградскиот универзитет дипломирав на Земјоделскиот факултет. Веднаш по завршувањето на студиите до заминувањето во школата за резервни офицери во Билеќа, БиХ, повторно се разгоре скриената искра кон уметноста, мојата голема љубов! Во тој период почнав да создавам мозаици и колажи (на хартија, на дрво, камен), во разни техники и мотиви (пејзажи, цвеќе, икони). Но, пресврт во моето сликарство се случи во 1983 година кога слики на дрвени плочки им подарив на Мајка Тереза во Калкута, Индија, на Индира Ганди во Њу

Делхи, Индија, на Вили Брандт во Бон, Германија, на легендарната Долорес Ибарури од Шпанија, на Сандра Пертини од Италија и на Перез де Куелар од ООН, Њујорк, САД и од сите нив повратно добив одговор односно поддршка. Особено драгоцено ми беше писмото на благодарност и поддршка од Мајка Тереза. На 10 октомври 1985 година ја имав првата моја изложба во Градската библиотека „Браќа Миладиновци“ – Скопје, од 160 слики со мотив цвеќе, наменети за 160-те членки на ООН, под назив „Цвеќиња на мирот“ со порака: „Цвеќето во човекот не го сака ветерот на војната. Јас не измислувам нови цветови, само ги пресликувам цветовите во луѓето што ги сакаат слободата и мирот.“ Сликите со оваа порака на македонски и на англиски јазик беа испратени преку Југословенската лига за мир во ООН, Њујорк. На оваа, претходеа уште две донаторски изложби (за гладните деца во Африка, во Демир Хисар на почетокот на септември 1985 година и другата „На Мексико со љубов“ во Домот на градежниците „Кочо Рацин“ – Скопје, кон крајот на септември 1985 година), каде средствата од продадените слики, во износ од околу 1.000.000,00 динари преку Македонскиот црвен крст беа упатени за гладните деца во Африка и за помош на настраданите во земјотресот во Мексико. По започнувањето на мисијата „Цвеќе на мирот“ следеа бројни изложби во Македонија и во светот.

Цвеќе на мирот во водите на Јадран

Каков беше приемот на публиката на неодамнешната изложба во

Задар? Што значи за Вас ваква меѓународна потврда?

На неодамнешната изложба во Задар, Хрватска, каде што прв пат доаѓам, бев импресиониран од топлиот прием и вниманието од претседателката на МКД „Билјана“, Мирјана Мајкиќ и од другите членови на Друштвото, а особено бев среќен на чинот на отворањето на изложбата во Градската библиотека каде што беа поставени мои уметнички слики кои 40 години го носат името „Цвеќе на мирот“ со единствена порака за мир, разбирање и љубов за сите луѓе во светот. Посебно бев задоволен и среќен што моите дела им се допаднаа на присутните љубители на уметноста како и на оние граѓани на Задар кои доаѓаа да земаат некоја книга од библиотеката. Го прошетав Задар благодарение на Вјенцислав Мајкиќ, новиот и стариот дел на градот, носејќи една „Цветна патека на мирот“ на која беа испишани песни од Кочо Рацин („Тутуноберачите“, „Денови“, „Ленка“ и други), поминувајќи низ толпата на луѓе покрај Јадранот, сè до местото каде што се слуша гласот на оргулите и се набљудува прекрасно зајдисонце. Во водите на синиот Јадран беше пуштена порака за мир со потписите на учесниците на изложбата, и како апел против сите војни во светот.

Подаривте повеќе од 70.000 слики низ светот. Што Ве мотивира да подарувате толку многу и со какви луѓе и приказни се сретнавте низ тој процес?

Да, подарив над 70.000 свои слики создавани со многу љубов. Мотивот беше и е, да се шири мирот со убавината на цветот, и таа порака да биде постојано присутна и да се шири меѓу луѓето што ги добиле тие слики, и меѓу нивните роднини и пријатели.

Вашите дела често имаат порака на мир, љубов и добрина. Дали уметноста може да биде средство за општествена промена?

Уверен сум дека добрината и убавината која се создава и шири преку културата и умет-

носта ќе го спаси Светот. Затоа јас со убавината на секој подарен цвет сакам да се обедини целиот Свет во мир и љубов.

На СВП подарив над 3.500 СЛИКИ

Вашите слики се наоѓаат на кориците на бројни книги. Како се чувствувате кога Вашето дело станува дел од литературата и пишаното наследство?

Моите цвеќиња на мирот се наоѓаат на над 50 корици на поетски книги, учебници, календари, на 14 доплатни поштенски марки, како и

на насловната страна на „Македонски глас“ во 2009 година. Овде би сакал да истакнам дека над 35 години ги следам Струшките вечери на поезијата каде имам подарено над 3.500 мои „Цвеќиња на мирот“ и за возврат сум добил над 700 песни во ракопис речиси на сите јазици (англиски, француски, руски, шпански, арапски, јапонски, кинески, индиски, турски, грчки, бугарски, српски, хрватски, шведски, норвешки и други), од Блаже Конески, Окуцова, Десанка Максимовиќ, Јуре Каштелан, Славко Михаљиќ, Хусто Х Падрон, Дагларџа, Генади Ајги, Ив Бонфоа, Адонис, Макоето Оока, Ален Гинзберг, Матеја Ма-

тевски, Анте Поповски, Гане Тодоровски, Томас Шапкот, Тед Хјуз, Шејмас Хини и други. Имам подарено слики на многубројни учесници на Охридско и на Скопско лето, и на Скопскиот Џез фестивал (Болви Кинг, Реј Чарлс и други). Па на актери како Ричард Гир, Роџер Мур, Корима Тореџ, Клаудија Кардинале, но и на наши познати музичари. Сакам на тој начин преку цвеќињата, поезијата и музиката да се шири мирот, пријателството и љубовта меѓу луѓето од цел свет.

Милена Георгиевска

Четириесет години од мисијата „Цвеќе на мирот“

Бевте кандидат за Нобеловата награда за мир. Какво беше чувството кога ја добивте таа номинација и што за Вас значи концептот на мир во денешниот свет?

За моите 80 години живот и 40 години од мисијата „Цвеќе на мирот“ со подарени над 70.000 мои дела создадени со многу љубов и реализирани над 300 изложби во Македонија и во други земји тоа значи многу повеќе од Нобеловата награда за мир, која често се доделува на оние луѓе кои не ја заслужиле. Аплаузите и восхитот на луѓето, од најмладите до највозрасните, многу ми значат и за мене се најголема награда, поттик, љубов... Во 2009 година бев номиниран за Нобеловата награда за мир со поддршка на повеќе министерства во Владата на РМ, како и од пратеници, академци, универзитетски професори, амбасадори, универзитети, факултети, основни и средни училишта и невладини организации. Од 205

кандидати во првата селекција, од 30 лица и институции, според некои проценки се наоѓав на 3. до 4. место, после Барак Обама, Никола Саркози и Пит Сигер, секако пред Бил Клинтон, Бутефлика, Хелмут Кол, Владимир Путин и Џорџ Буш. Таа година наградата ја доби Барак Обама, но имаше многу критики при што беше сменет претседателот на Нобеловиот комитет за мир.

Мислам дека Нобеловата награда за мир треба да се доделува на лица кои подолг период се залагаат за мир користејќи ги сопствените интелектуални и професионални капацитети и личности кои мирот го шират непосредно во својата животна и работна средина и низ општочовечките вредности. Мирот треба да тргнува од секој од нас.

„Цвеќето на мирот“

Во пријатната атмосфера на Градската библиотека во Задар на 16 јуни 2025 година свечено беше отворена изложбата на еден од најпрепознатливите македонски уметници, Живко А. Поповски – Цветин, под наслов „Цвеќето на мирот“

Настанот се одржа во организација на Заедницата на Македонците во Република Хрватска и на Македонското културно друштво „Билјана“ од Задар, со поддршка од Советот за националните малцинства на РХ, а во соработка со Градската библиотека.

Уникатна уметничка изразност

Живко А. Поповски – Цветин познат ѝ е на домашната и на меѓународната сцена по својата уникатна уметничка изразност, во која цветот е централниот симбол. Неговите дела се препознатливи по колоритот, апстрактните форми и универзалните пораки за мир, добрина и хуманост. Преку својата уметност, Поповски повеќе од четири децении активно промовира вредности кои го зближуваат човекот со природата и со другиот човек.

На изложбата беа претставени дела, избрани од неговиот богат творечки опус, кои низ разни композиции на бои и форми ја пренесуваат истата возвишена порака – дека мирот започнува од секој поединец и се шири како цвет во градината на добрина.

Настанот го отворија претставници на организаторите, истакнувајќи ја важноста на ваквите културни проекти за зачувување на националниот идентитет и за унапредување на културната размена меѓу Македонија и Хрватска. Во своето обраќање, претседателката на МКД „Билјана“, Мирјана Мајик, нагласи дека изложбата е потврда за богатството на македонската

уметност која има што да понуди и на меѓународната сцена.

Пред присутните се обрати и претседателката на МКД „Македонија“ од Сплит, Марта Жаја, која говореше за делата на авторот, а членови на литературно-драмската секција „Записи со љубов“ при Друштвото, рецитираа приодни стихови.

Порака во шише

Присутните гости, меѓу кои претставници на македонската дијаспора, уметници, љубители на уметноста и претставници на локалните институции, имаа можност да уживаат во изложените дела од циклусот „40 години хуманитарна мисија на цвеќето на мирот“ и да се запознаат со животната филозофија на уметникот.

Изложбата „Цвеќето на мирот“ наиде на одличен прием кај публиката во Задар, а според организаторите, интересот за делата на Поповски уште еднаш покажува дека уметноста е најсилниот мост меѓу народите. Настанот е дел од програмата „Творештво на македонски уметници во Хрватска“ на Заедницата на Македонците во Република Хрватска и МКД „Билјана“ од Задар за промоција на македонската култура надвор од границите на татковината.

На 15 јуни, авторот во сите води на Јадранското море пушти една слика во шише со силна порака за мир. Тој ја додели и „Цветиновата награда за мир“ на ЗМРХ и на Мирјана Мајик.

Антонела Галиќ

Чествување на Св. Кирил и Методиј

Во рамките на „34. Денови на македонската култура – Св. Кирил и Методиј“ во Сплит беше одржана Свечена академија по повод одбележувањето на Денот на сесловенските просветители Св. Кирил и Методиј

На 23 мај 2025 година, во организација на Заедницата на Македонците во РХ и Македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит, а под покровителство на Советот за националните малцинства на РХ, свечено беше одбележана манифестацијата „34. Денови на македонската култура – Св. Кирил и Методиј“.

Централен настан на програмата беше Свечената академија по повод празникот на Св. Кирил и Методиј, сесловенските просветители и заштитници на словенската писменост, култура и духовност, а се одржа и самостојна изложба на накит со охридски би-

сери од Кристина Колоска Шкварч.

Писменост

Свеченоста се одржа во салата „Болеро“ во Сплит, каде што се собраа бројни гости, меѓу кои претставници на градските власти, свештеникот на Македонската православна црква во РХ, протојереј-ставрофор Кирко Велински, директорот на невладината организација „Обединета македонска дијаспора“ за Македонија и Европа, Гордан Јорданов, претставниците на македонското национално малцинство од Сплитско-далматинската жупанија и Град Сплит, како и пријатели кои ја почитуваат македонската култура и традиција. На Свечената академија присуствуваше и претставникот од Сплитско-далматинската жупанија, Дамир Габриќ и претставници на националните малцинства кои живеат во Сплит.

Настанот започна со интонирање на хрватската и македонската химна, по што следуваа пригодни поздравни говори.

„Овој ден е од огромно значење за македонската заедница бидејќи преку делото на светите Кирил и Методиј ние ги славиме нашиот идентитет, јазик, писменост и културна историја. Овие настани се мост што ги поврзува генерациите, ги зближува народите и го чува нашето културно наследство во животот“, посочи во своето обраќање претседателката на Друштвото, Марта Жаја.

Корени

Следеше инспиративно обраќање и од страна на свештеникот

Кирко Велински кој меѓу другото, нагласи дека наша должност, како Македонци во дијаспората, е да го чуваме и пренесуваме нивното дело. Да ги чуваме македонскиот јазик, културата и традицијата – овде, во Сплит, каде што живееме, работиме и создаваме. Но, исто така, да градиме мостови – со локалната заедница, со другите народи и со младите генерации што растат под различни неба, но со исти корени.

Академијата започна со предавање за животот и делото на браќата Кирил и Методиј, односно со читање на реферат од почесниот починат претседател на МКД „Македонија“,

Владо Апостолски. Во продолжение следуваа настапите на фолклорната група „Македонија“, читање на рецитал од учениците од ОУ „Скалице“ кои го изучуваат македонскиот јазик и култура, па пејачката група на МКД „Македонија“ со изведба на песните „Елено“, „Зурли трештат“ и „Не стој, Доне, Донке“. Свој настап имаше и младиот Филип Периш, кој со хармоника ја изведе песната „Билјана платно белеше“.

На настанот им беа поделени благодарници на членовите кои повеќе од 30 години безусловно и со цело срце работат за интересот на

Друштвото. Благодарница од името на МКД „Македонија“ беше доделена и на парохискиот свештеник о. Кирко Велински во знак на искрена благодарност и длабока почит за долгогодишното и несебично духовно служење.

По завршувањето на Свечената академија, за членовите и гостите во просториите на Друштвото беше организирано дружење, кое заврши со традиционална песна и македонско оро.

Манифестацијата медиумски беше пренесена во јавноста.

Марта Жаја

Кристина Колоска Шкварч и „Sunny Pearls“

Изложба на накит со охридски бисери во рамките на „34. Денови на македонската култура – Св. Кирил и Методиј“ во Сплит

Како дел од културната програма на манифестацијата „34. Денови на македонската култура – Св. Кирил и Методиј“ во Сплит, на 29 мај во просторот на библиотеката „Марко Марулиќ“ се одржа изложба на уникатен накит со охридски бисери, дело на Кристина Колоска Шкварч, основач и креативна сила на брендот „Sunny Pearls“. Изложбата претставуваше спој на уметност, традиција и современ дизајн, прикажан преку ексклузивна колекција на рачно изработен накит со автентични охридски бисери од семејството Талеви од Охрид.

Кристина Колоска Шкварч, вработена во македонската Амбасада во Загреб и долгогодишен активен член на македонската заедница во Хрватска, ја започна својата дизајнерска приказна во февруари 2023 година кога се роди брендот „Sunny Pearls“. За само една година нејзините креации ја освоија публиката со естетска префинетост и по-

чит кон културното наследство. Првата самостојна изложба на „Sunny Pearls“ е одржана на 22 мај 2024 година во македонскиот Културно-информативен центар во Загреб, додека втората изложба била организирана на 30 август 2024 година во галеријата „Цвајнер“ во Пула, како дел од манифестацијата „Денови на македонската култура“, во организација на МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Пула.

Изложбата во Сплит беше трета по ред, и претставуваше вреден

придонес во промоцијата на македонската култура и занаетчиската традиција во Хрватска. Секое парче накит со охридски бисер, според зборовите на авторката, ја носи „топлината на езерото, светлината на бисерот и љубовта кон корените“.

Занаетчиска мајсторија

- Охридскиот бисер е повеќе од материјал – тој е приказна, историја и емоција. Со моите креации преку „Sunny Pearls“ сакам да пренесам дел од таа магија, не само како украс, туку како симбол на припадност и убавина,“ – изјави Колоска Шкварч.

Изложбата беше пречекана со искрен интерес, особено од младата публика и љубителите на накитот.

Публиката во Сплит имаше исклучителна можност одблиску да се запознае со раритетниот охридски бисер, производ кој и денес се изработува според строго чувана тајна формула, уникатна за Македонија. Посетителите имаа можност да видат ексклузивни парчиња – ѓердани, обетки, брошови и прстени – со вградени охридски бисери, изработени рачно, со посебна прецизност и почит кон традицијата. Во експонатите се спојуваат величественоста на природата, преку бисерот создаден од езерото, и занаетчиската мајсторија, која го претвора тој бисер во уметничко дело.

Со поздравен говор до присутните оваа изложба ја отвори Марта Жаја, претседателка на МКД „Македонија“. На изложбата присуствуваа претставникот од Сплитско-далматинската жупанија, Дамир Габрик, како и претставници од редот на „Браќата на хрватскиот змеј“, Дражен Николиќ и директорот на Матицата на иселениците од РХ во Сплит, Анте Чалета. Манифестацијата беше медиумски проследена.

На настанот се слушна и традиционална македонска песна – „Лихнида“ и „Јовано, Јованке“, во изведба на хорот на МКД „Македонија“ од Сплит.

За крај можеме да кажеме дека оваа изложба им овозможи на посетителите не само да ја видат, туку и да ја почувствуваат вредноста на традиционалниот македонски занает, кој живее и денес – со истата страст, посветеност и убавина.

Изложбата беше организирана под покровителство на Советот на националните малцинства на РХ.

Марта Жаја

Името е свето

Во склопот на „Деновите на македонската култура“, Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула го одбележа својот именден под наслов „Името е свето“ на 29 јуни 2025 година во своите простории

Претседателката Милена Златеска ги поздрави присутните и рече дека програмата е финансиран од страна на Советот за националните малцинства на Република Хрватска, Истарската жупанија и Град Пула. За животот и делото на св. Кирил и Методиј зборуваа Сашка Соломоновска Јаневска, наставничка по Македонски јазик и култура и претставничка на македонското национално малцинство во Истарската жупанија.

Милена Златеска ѝ посака добредојде на претседателката на Друштвото на албанските уметници во Хрватска „ДЕА“, Лили Коци, која е авторка на збирката поезија „Ви-

новни се црешите“, презентирана вечерта.

„Ако се зборува за Лили“, рече Златеска, „би требало навистина неколку денови. Таа е писателка и поетеса – пишува песни, проза, покрај збирките поезија има издадено и неколку романи; таа е уметник.“ Во нејзината биографија пишува дека е родена во Белград, Земун, на 24 мај, баш на денот на именденот на Друштвото „Св. Кирил и Методиј“, па така таа не беше случајно гостинка во оваа програма. Исто така, Лили Коци фотографира и слика; таа е скулпторка. Скулптура дипломирала во Загреб.

Стихови, афоризми и музика

Коци се претстави со неколку нејзини песни од горе спомнатата збирка. Меѓу гостите беа и Елеонора Николовска, Катерина Видова, Мирко Томовски и Митре Мангоски Радождански од Македонија. Елеонора Николовска се претстави со поезија и афоризми кои ја насмеаја публиката. Проф. д-р Катерина Видова имаше кратко излагање за современата поетска реч во македонскиот јазик, каде беше спомната и поезијата на Милена Златеска. Мирко Томоски е автор на 11 книги поезија и 4 книги за деца. Тој е претседател на Здружението за литература и култура „Охридски поетски бисер“ од Охрид, каде што живее и работи. Митре Мангоски Радождански се претстави со своја поезија.

Гости беа и претставници на 14. фестивал „Морето на дланка“ кои се претставија со свои стихови, меѓу кои беа и претседателот на „КУЛ-

Тура сНОВА“ од Загреб, Здравко Одорчиќ, кој повеќето од публиката добро го познаваат, потоа Мирзана Пашиќ Кодриќ и Санела Хоџиќ од Сараево, од Германија пристигна Гордана Пирел Зејнилагик, Јелена Кириќ беше гостинка од Прага, која кажа посебни зборови за ваквите организации, бидејќи, како што рече, и самата живее надвор од својата татковина и знае колку се значајни овие настани надвор од својата држава. Со своја поезија се претставија Славица Лончариќ Ѓугум, Грацијела Путина, Габриела Давидовска Баниќ, Хелена Петрановиќ, Бранка Орлиќ, Александра Мандиќ и други. Меѓу стиховите хорот изведуваше македонски песни во придружба на звуците на хармониката на Дамир Костешиќ, кои сите ги пееја.

Програмата беше медиумски проследена. Настанот заврши со богата трпеза со македонски јадења, со песна и оро.

Михаела Златеска

Потпишан Меморандум за пријателство на Охрид и Пула

Средба на градоначалниците Кирил Пецаков и Филип Зоричиќ и потпишување на Меморандумот за пријателство помеѓу овие два града се случи на 5 мај оваа година, на Денот на Град Пула

„Св. Кирил и Методиј“ од Пула и претседателката Милена Златеска.

Сличности

Следеа дописи помеѓу двајцата градоначалници, Кирил Пецаков на Охрид и Филип Зоричиќ на Пула. Во Друштвото беа реализирани доста програми кои ги поврзуваа Охрид и Пула, меѓу нив беше и трибината „Хрватско-македонски културни врски – Охрид во срцето на Истра“, програма особено поздравена од градоначалникот на Охрид со допис до Друштвото и посебна благодарност до претседателката Милена Златеска.

На трибината се зборуваа за сличностите на овие два града, а присутен беше и заменикот на градоначалникот на Пула, Бруно Чернул, кој даде и свое мислење за иницијативата за пријателство. Дваа града имаат приближно ист број на жители, и исклучително богато културно и историско наследство. Заедничко им е и големиот број на културни настани, програми и манифестации, како на пример „Охридско лето“ што се одржува во античкиот театар во Охрид и „Пулските културни лета“ што се одржуваат во реновиралиот Мал римски театар.

Исто така, и двата града се познати како туристички дестинации кои се соочуваат со исти предизвици. При разговорот со Маја Апостолова Балабурски за оваа иницијатива ни рече: „Со оглед на многуте сличности и врски, беше

афирмирана заедничката желба за етаблирање на меѓусебното пријателство и соработка во областа од заеден интерес, што секако ќе биде поттик и помош во понатамошниот развој, и на Охрид, и на Пула“.

Потписи

Одлуката за пријателство и соработка меѓу двата града од страна на Советот на Град Пула беше потпишана на 11 април 2024 година, а доста покасно и од Општината Охрид. Средба на градоначалниците Кирил Пецаков и Филип Зоричиќ и потпишување на Меморандумот за пријателство помеѓу овие два града се случи на 5 мај оваа година, на Денот на Град Пула. Во Градската палата Пецаков и Зоричиќ конечно ги ставија своите потписи за збратимување или како што стои во документот, за пријателство помеѓу овие два града. На потпишувањето на Меморандумот покрај градоначалниците, присуствуваа и секретарот на Општината Охрид, заменикот на градоначалникот на Пула, Бруно Чернул, водители на сектори од Град Пула, од македонската Амбасада беше ополномоштениот министер на Македонија во Хрватска, Горан Божиновски и на покана од Град Пула, присутна беше и претседателката на МКД на ИЖ „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, Милена Златеска.

Како домаќин, присутните ги поздрави градоначалникот на Град Пула, Филип Зоричиќ, кој ја поздрави иницијативата и рече дека до ова потпишување немаше да дојде ако упорноста на Златеска не беше толку голема, а придонесоа и големиот број на квалитетни програми на МКД во Пула, за што Град Пула ѝ даде признание на Златеска. Зо-

Бидејќи градовите Охрид и Пула имаат доста сличности, македонската Амбасада во Република Хрватска дојде до идеја да направи предлог за нивно збратимување. Првиот предлог на воспоставување на пријателство и соработка меѓу овие две единици на локалната самоуправа беше доставен во 2022 година, кога во тој состав во македонската Амбасада во РХ работеа амбасадорот Милаим Фетаи и ополномоштената министерка на Македонија во РХ и заменичка на амбасадорот, Маја Апостолова Балабурски, која беше и главен иницијатор на оваа иницијатива. После нивните службени средби со заменикот на градоначалникот на Пула, Бруно Чернул, почна интензивно да се работи на овој проект во кој се вклучи и Македонското културно друштво на Истарската жупанија

ричиќ додаде дека МКД е едно од најдобрите друштва во Пула и се задржа на значењето на друштвата на националните малцинства во еден град, а и пошироко за целата регија каде што тие дејствуваат. Стана збор и за соработката на овие два града.

Меѓусебна соработка

Охридскиот градоначалник Пецаков повеќе се осврна на меѓусебната соработка.

„Со потпишувањето на овој Меморандум во рамките на своите можности и надлежности се обврзуваме да соработуваме во областите на делување на овие две единици на локалната самоуправа и тоа: економија, култура, образование, туризам, наука и истражување ИТ технологии, младински прашања, здравство и социјална политика, јавни услуги, заштита и зачувување на културното

наследство, заштита на природната средина, спорт и други области од заеден интерес“, истакна тој.

Заменикот на градоначалникот на Град Пула, Бруно Чернул, ѝ се заблагодари на Маја Апостолова Балабурски за големиот придонес за да дојде до ова потпишување и на сите членови на МКД чии програми придонесуваат за збогатување на културата во Пула, Истарската жупанија и цела Хрватска.

Милена Златеска рече дека е потребно да не останат само на овие потписи, туку треба да се работи на понатамошна соработка, на пример, даде идеја за отворање авионска линија помеѓу Пула и Скопје, а и Охрид.

Стана збор и за изборите за градоначалници кои требаше да се одржат во Хрватска, а во Охрид на

есен.

Потоа во Истарскиот народен театар беше доделувањето на свечените награди на заслужните граѓани на Пула за 2025 година. Меѓу нив беше и Давор Апостоловски, како заслужен за помош на голем број граѓани, пред сè млади, како психолог и психотерапевт, кој за ова признание бил предложен од повеќе друштва.

Михаела Златеска

Охриѓани живеат со силна љубов за Охрид

„Како и низ историјата, така и денес Охрид има улога во целокупниот развој на државата. Ние не сме само географска точка – Охрид е културно и духовно срце на Македонија, туристичка атракција која носи гордост, но и голем потенцијал за локалниот и националниот просперитет“, вели Кирил Пецаков, градоначалник на Охрид

По повод договорот за потпишувањето на Меморандумот помеѓу Охрид и Пула на 5 мај, градоначалникот на општина Охрид, Кирил Пецаков, неколку дена престојуваше во Пула. Покрај неговата службена средба со градоначалникот на Пула, имаше и работна средба со претседателката на Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула. Секоја

средба донесува плод, па се надеваме и овој престој на Пецаков во Пула ќе биде плоден. При разговорот со него љубезно ни одговори на неколку прашања за „Македонски глас“.

Кој е Кирил Пецаков?

Роден сум и израснат во Охрид, град кој за мене отсекогаш претставувал нешто повеќе од родно место, Охрид е моја инспирација. Основно и средно образование завршив тука, а високо образование на Стоматолошкиот факултет „Св. Пантелејмон“ во Скопје, каде што подоцна се стекнав со називот Специјалист по детска и превентивна стоматологија. Во два мандати бев дел од Советот на Општината Охрид од 2009-2013 година и од 2017-2020 година. Од 2020 до 2021 година бев пратеник во Собранието на Република Македонија, а од

ноември 2021 година сум градоначалник на Општина Охрид. Поранешен ракометар сум и затоа спортот е мое хоби. Како личност секогаш се стремам да бидам искрен, достапен и, пред сè, човек кој знае да сослуша и секогаш е подготвен да помогне.

Спомени од минатото

Како го доживувате Охрид како негов обичен граѓанин?

Охрид е место каде што секој агол чува некој спомен од минатото, каде што се преплетени културата, историјата и духовноста. Охрид за нас охридани е свето место што нè обврзува да го чуваме и унапредуваме. Со сите квалитети со кои располага, Охрид има огромен потенцијал, не само како туристичка дестинација, туку и како културен центар. Моите сограѓани живеат со силна љубов и посветеност кон својот роден град. Тоа ми дава храброст и мотив да работам посветено за неговиот развој, заснован на нивната волја и потреби.

Состојбата на Македонија денес – политички и економски, и каде е Охрид како дел од Македонија?

И покрај дипломатските предизвици на патот кон ЕУ интеграциите, Македонија ги минува потребните реформи во целиот општествен систем и се развива на

економски план, што е исклучително важно за младите генерации, кои треба да ја гледаат својата иднина тука, во својата родна земја. Како и низ историјата, така и денес Охрид има улога во целокупниот развој на државата. Ние не сме само географска точка – Охрид е културно и духовно срце на Македонија, туристичка атракција која носи гордост, но и голем потенцијал за локалниот и националниот просперитет.

Што за Вас значи пријателството и потпишувањето на Меморандумот помеѓу Општината Охрид и Град Пула?

Меморандумот е симбол на блискост меѓу два народи, два града и две култури. Пријателството меѓу Охрид и Пула претставува искрена намера за соработка, размена на знаења, искуства, културни и економски вредности. Потпишувањето на Меморандумот претставува официјализирање на една соработка, но и поставување темели за идни заеднички проекти во областа на туризмот, културата, образованието и локалниот развој.

Чувството на припадност кај иселениците

Ваше мислење за работата и општо за постоењето на македонските здруженија надвор од татковината, конкретно и за Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула и нивниот придонес за татковината, во овој случај и за Охрид?

Македонските здруженија во дијаспората се нашите културни амбасадори ширум светот. Конкретно, Македонското културно друштво „Св. Кирил и Методиј“ од Пула има

исклучителна улога во зачувување на македонскиот идентитет, јазик и традиции во Хрватска. Нивниот придонес не е само културен, туку и општествен, тие го одржуваат живо чувството на припадност кај нашите иселеници, но истовремено го афирмираат македонското културно богатство и пред хрватската јавност. За Охрид, ваквите врски се прилика за културна размена, за поврзување со луѓе кои иако се физички далеку, нераскинливо се поврзани со својата татковина.

Неколку зборови за престојот во Пула?

Пула е прекрасен град, бисер на хрватската ривиера, а престојот тука беше едно исклучително искуство исполнето со топлина, почит и конструктивни средби. Имавме можност да се запознаеме со историјата и културата на градот и да воспоставиме институционални врски со нашите гостопримливи домаќини. Впечатокот што го оставија луѓето од Пула, како и членовите на македонската заедница тука, е многу позитивен. Уверен сум дека тие средби се почеток на долгорочно пријателство и продуктивна соработка, која ќе ги зближи нашите две општини и нашите граѓани.

Михаела Златеска

Богата лепеза активности на малцинствата во Задар

Меѓународниот ден на културните различности традиционално се организира речиси две децении во Задар и го слави богатството на соживотот и традициите на бројните национални малцинства што живеат во Задарската жупанија

гариќ Димитровски, вели Мајик.

И додаде дека сите програми биле различни, а така уба-ви.

Овој културен настан на националните малцинства од Задарската жупанија традиционално се организира речиси две децении и го слави

На 31 мај годинава на плоштадот Пет бунара во Задар, пет национални малцинства од Задарската жупанија се претставија со своја програма и автохтони јадења: Срби, Словенци, Бошњаци, Македонци и Албанци.

- За оваа пригода ги повикавме

нашите Македонци од МКД „Македонија“ Сплит, кои со орото „Вардарки“ го покажаа раскошот на македонските носии и македонското оро, вели претседателката на МКД „Билјана“, Мирјана Мајик.

Потоа во името на пејачката секција „Билјана“ од Задар настапи Мајик, која ја испеа песната „Зајди, зајди“. И додека Мирјана пееше, фолклорот од Сплит се подготви за второто „Пролетно оро“ што резултираше со голем и долг аплауз.

Стигна и тавче гравчето, подготвено како и долги години наназад во Училишниот дом во Задар, а на присутните кои со нетрпение го очекуваа го делеше главниот готвач, Драган Јакимовски.

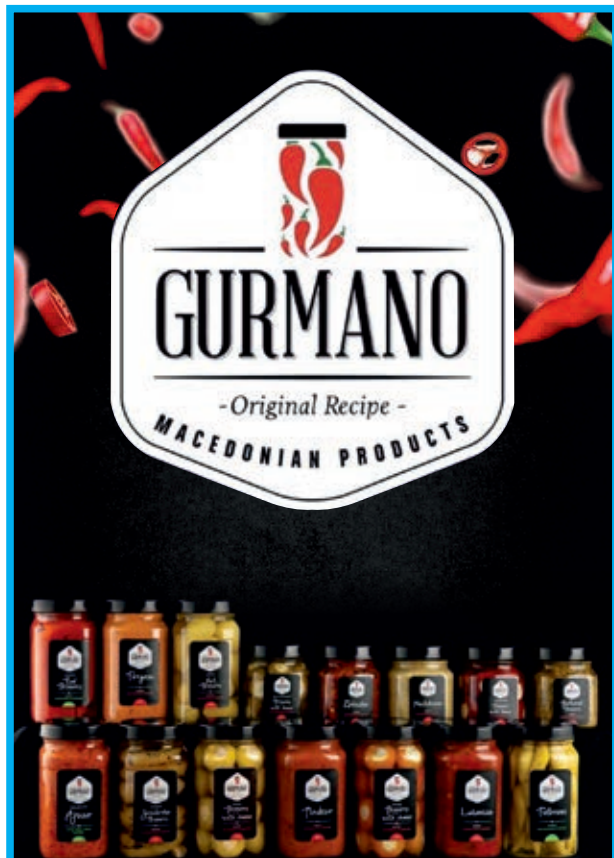
- На нашата трпеза се најдоа разни солени и благи пити, неколку видови на баклави, колачи и друго. Морам тука да ги спомена вредните раце на членките на нашата кулинарска секција „Македонска трпеза“: Јелена Петровиќ, Мелика Поповиќ, Мимоза Јевремовиќ и Марија Ба-

богатството на соживотот и традициите на бројните национални малцинства што живеат во оваа жупанија.

Во шарената културно-уметничка програма, посетителите уживаа во настапите на фолклорни групи и хорови. Гостите од МКД „Македонија“ – Сплит се претставија со фолклорната секција.

„На крајот сите си посакавме и следната година да ни се придружат и други национални малцинства. Оваа програма ја реализиравме под покровителство на Советот за националните малцинства на Република Хрватска“, додаде Мајик.

Антонела Галиќ

Зачувување на културниот идентитет на малцинствата

Стручен собир на наставници од Хрватска, со цел размена на искуства, идеи и добри практики за зачувување и промоција на историското и културното наследство на националните малцинства

На 15 и 16 мај 2025 година во Ровињ се одржа Државен стручен собир на тема: Интердисциплинарни итinerари на проучување на историјата на татковината со цел валоризација и зајакнување на културниот идентитет на националните малцинства, со посебен осврт на воведувањето на Целодневно училиште.

Собирот обедини наставници од цела Хрватска со цел размена на искуства, идеи и добри практики за зачувување и промоција на историското и културното наследство на националните малцинства. Посебен фокус беше ставен на малцинските заедници: италијанска, влашка, унгарска, српска, чешка, албанска и македонска.

На собирот присуствуваа и наставничките по Македонски јазик Сашка С. Јаневска од Пула и Деспи-

на Б. Велинска од Загреб, кои веќе речиси две децении посветено работат на зачувување на македонскиот јазик и култура во образовниот систем на Хрватска. Нивното присуство претставуваше значаен придонес кон темите на настанот.

Посебно внимание заслужува и Тина Б. Сертиќ, која на овој стручен собир го претстави моделот Ц во изучувањето на македонскиот јазик на еден навистина посебен и инспиративен начин, покажувајќи ја важноста од креативен и интегриран пристап кон наставата според јазикот на националните малцинства.

Во рамките на програмата беа организирани предавања, практични работилници и дискусии насочени кон воведувањето на интердисциплинарен пристап во наставата, зајакнување на едукација за родниот крај и поддршка на културниот

идентитет на учениците од малцинските заедници, особено во контекст на новиот модел на Целодневно училиште.

Посебна благодарност е упатена до Иван Вукелиќ, началник на Управата за национални малцинства при Министерството за наука, образование и млади на РХ, како и до Нандор Чапо, раководител на Управата за национални малцинства, за нивната континуирана поддршка на вакви стручни собири кои го унапредуваат инклузивното образование и ја негуваат културната разновидност во Хрватска.

М. Г.

Заврши уште една учебна година во изучување на македонскиот јазик и култура

Со завршувањето на учебната 2024/2025 година и наставата по Македонски јазик и култура по моделот Ц успешно се

приведе до крајот во Загреб, Ријека, Сплит, Пула, Осиек и Дуго Село. Оваа настава, која опфаќа ученици од основно и средно образование, претставува значаен дел од зачувувањето и негувањето на македонскиот јазик, култура и традиција меѓу младите припадници на македонската заедница во Хрватска, како и меѓу сите заинтересирани за македонската култура.

Во текот на учебната година, учениците имаа можност да се запознаат со македонскиот јазик, литература, историја, обичаи и музика преку наставни часови, културни настани,

работилници и приредби. Наставата се одвиваше во рамките на редовното образование, со поддршка на наставници по Македонски јазик и култура.

Честитки на сите ученици за постигнатите резултати и благодарност до родителите, училиштата и институциите за поддршката во зачувувањето на јазичното и културното богатство.

Наставата продолжува и во новата учебна година 2025/2026, со цел уште повеќе ученици да имаат можност да го изучуваат македонскиот јазик и да се запознаат со македонската култура.

М. Г.

Награда за наставна работа за м-р Биљана Стојановска-Ѓуриќ

На лекторката по македонски јазик на Филозофскиот факултет во Риека, м-р Биљана Стојановска-Ѓуриќ, ѝ беше доделена „Награда на Филозофскиот факултет во Риека за исклучителни постигнувања на вработените во наставно звање“. Врачувањето на наградата беше на 8 мај 2025 година, во рамките на свечената седница на Советот на Филозофскиот факултет во Риека по повод Денот на Факултетот.

Оваа награда е востановена годинава и се однесува на работата на лекторите и предавачите на Факултетот. Критериумите за избор беа повеќебројни, објава на стручни и научни трудови, работа на научни и стручни проекти, организи-

рање стручни и научни активности, учество во активности за унапредување на наставничките компетенции, учество во активности насочени кон интернационализација, учество во активности за промоција на Факултетот, добиени меѓународни или истакнати домашни награди и признанија, како и севкупната оценка од евалуацијата на студентите за работата на лекторот што се пополнува по секој семестар.

Наградата на лекторката ѝ ја врачува в.д. деканката на Филозофскиот факултет во Риека, проф. д-р Барбара Калебиќ Маглица и в.д. продеканката за настава и студенти, проф. д-р Анастасија Властелиќ.

Г. К.

Последен час од наставата по македонски јазик и култура

Гвечено, во добро расположение и детска смеа, на 11 јуни 2025 година во ОУ „Центар“ се одржа последниот час од наставата по македонски јазик за оваа година.

На часот, покрај учениците присуствуваа и родителите, претседателката на МКД „Илинден“, Ивона Дуноски Митев, претседателката

на Советот на македонското национално малцинство за Град Риека, Лидија Божиќ и директорката на ОУ „Центар“, Тина Бошковиќ Сертиќ.

МКД „Илинден“ е иницијатор за изучување на македонски јазик и култура во ОУ „Центар“ за основно образование од риечкиот регион, со цел зачувување и промовирање на културните и духовните вредности

на македонскиот народ, како и негување и развивање на хрватско-македонските културни и други врски и односи.

Присутните ги поздравува наставничката по Македонски јазик и култура, Марија Марковска и претседателката на МКД „Илинден“, Ивона Дуноски Митев, која им се заблагодари на учениците и на родителите за нивната желба и волја за учење и зачувување на македонскиот јазик и култура.

На почетокот од часот, учениците ги израдува претседателката на Советот на македонското национално малцинство за Град Риека, Лидија Божиќ, која им подели пригодни подароци за летниот распуст и за почетокот на новата учебна година.

Со честитки за успешно завршената учебна година, Божиќ ја сподели својата надеж дека во новата учебна година, покрај старите, ќе види и нови лица во училишните клупи.

Дружењето заврши на сладок начин со колачи и сок.

Г. К.

Свечена академија по повод „Денот на Св. Кирил и Методиј“

На 24 мај 2025 година, во просториите на МКД „Илинден“ се одржа Свечена академија по повод „Денот на Св. Кирил и Методиј“. Музичката и пејачката секција на Друштвото со свечената химна посветена на светите браќа ја отвори манифестација што традиционално се одржува секоја година

зофскиот факултет при Универзитетот во Риека, кое во нејзино отсуство, го прочита Ана Фантин.

Во продолжение на програмата се вклучија и учениците кои посетуваат настава по Македонски јазик и култура во ОУ „Центар“, кои прочитаа пригодни стихови, а музичката и пејачката група изведоа уште неколку песни.

Посета на Роч

На 25 мај 2025 година, на платото пред парохиската црква „Св. Бартол Апостол“ каде што се собраа жители на Роч, нивните гости и „илинденци“, се одржа пригодна програма по повод „Денот на Св. Кирил и Методиј“.

Свеченоста ја започнаа музичката и пејачката група на МКД „Илинден“ со химната на св. Кирил и Методиј, а потоа на сите присутни им се обрати претседателката Ивона Дуноски Митев во името на МКД „Илинден“ од Риека, на претставникот на македонското национално малцинство во ПГЖ, претседателот на ЗМРХ, Илија Христовулов, Советот на МНМ за Град Риека и МПЦО „Св. цар Константин и царица Елена“ од Риека.

„Благодарам што дојдовте заедно со нас да им оддадеме почит на светите браќа Кирил и Методиј во прекрасната Истра. Денот 24 мај, кога започнала Моравската мисија

Поздравен збор на настанот упати претседателката на МКД „Илинден“ од Риека, Ивона Дуноски Митев, која ги поздрави, најнапред основачот на МКД „Илинден“, Владо Настески, па претседателот на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, Илија Христовулов, актуелниот градоначалник Марко Филиповиќ, Ермина Дурај, претставничка на Приморско-горанската жупанија, претставници и драги пријатели од другите малцинства во Риека, како и сите присутни.

На поканата се заблагодарија и се обратија Ермина Дурај и Марко Филиповиќ.

На Свечената академија за животот и делото на св. Кирил и Методиј предавање подготви м-р Биљана Стојановска Ѓуриќ, лекторка по македонски јазик на Фило-

на солунските словенски учители Кирил и Методиј во 863 година, денес во Македонија е празник посветен на овие двајца светители, но и чествување на нивното дело – азбу-

ката што ја создале – глаголицата и кирилицата која е нејзина надградба“, рече Ивона Дуноски Митев.

Таа додаде дека за дружењето треба да му се заблагодарат на парохот, пречесниот Јосип Машина, кој срдечно прифати повторно „да дојдеме пред црквата „Св. Бартол“ во Роч, каде што настапувавме повеќепати и досега имавме одлична соработка со пречесниот Далибор Пилекиќ.“

Потоа посебно ги поздрави претставничката на МНМ за Ис-

тарската жупанија, Сашка Соломоновска Јаневска, и Игор Јаневски, заменик-претседател на Советот на МКНМ за Град Пула и им се заблагодари на Министерството за наука, образование и млади и на Советот за националните малцинства на РХ за покровителството на оваа манифестација.

По музичкиот „одмор“ со добро познатите песни „Македонско девојче“ и „Елено ќерко“, програмата продолжи со читање стихови за светите браќа од страна на учениците кои посетуваат настава по македонски јазик во ОУ „Центар“ под раководство на наставничката Марија Марковска, потоа ученици од I. Хрватска Сушачка гимназија од Риека, како и студенти од Лекторатот за македонски јазик при Филозофскиот факултет во Риека кои прочитаа неколку интересни факти за животот и делото на светите браќа.

Пред самиот крај на програмата, Ивона Дуноски Митев им се заблагодари на домаќините: „Се надевам дека нашето дружење ви беше пријатно и поучно. Уште еднаш голема благодарност до парохот и жителите на Роч. Да сте живи и здрави и да се видиме повторно набргу, а вие сите сте добредојдени и кај нас во Риека.“

Илинденци потоа, во знак на благодарност кон жителите на Роч за нивното срдечно

гостопримство, ја изведоа познатата песна „Бркица“, но и македонско оро, на кое заиграа и гостите и домаќините.

Алејата на глаголашите и Хум

По свечената програма во Роч, беше организирана посета на Алејата на глаголашите, која се наоѓа долж патот што води од местото Роч до најмалиот град во светот – Хум. Местото Роч уште од XIII век било силен центар на глаголашката писменост и книжевност. Вкупната должина на алејата е 7 километри, а настанала како проект на Чакавскиот сабор.

Идејата за неа ја дал хрватскиот писател Зване Черња, а ја осмислиле вајарот Желимир Јанеш и професорот Јосип Братулиќ. Таа е спомен-обележје за глаголашите и глаголаштвото. Го покажува патот на истарското, хрватското и словенското глаголаштво, сведочи за центрите на хрватската средновековна глаголашка книжевност во Истра, упатува на словенските корени на таа писменост и нејзиниот континуитет од XI век до денес.

Алејата ја сочинуваат 11 спомен-обележја – станици, а учесниците застапаа кај една од нив со пригодни зборови на претседателката на МКД „Илинден“, Ивона Дуноски Митев, која им се обрати на присутните, а бидејќи Алејата завршува со Хумските врати, свечената програма заврши во најмалиот град во светот – Хум.

Гордана Квајо

„Шумскиот прозорец“ и „Велигденското зајаче“

Во просториите на МКД „Илинден“ во Риека на 6 јуни 2025 година се одржа промоција на сликовниците „Шумскиот прозорец“ и „Велигденското зајаче“ од Драга Вукоје-Цупач. Средбата со песна ја отвори музичката и пејачката група на Друштвото, а претседателката Ивона Дуноски Митев со воведни зборови ги поздрави авторката и присутните.

Сликовниците ги претставува Никола Шимиќ Тонин – поет, раскажувач, романсиер, драмски писател, писател за деца, автор на

учебници, есеист, книжевен, ликовен и драмски критичар – и самата авторка, пензионирана воспитувачка Драга Вукоје-Цупач. Како поранешна воспитувачка со богато искуство, по заминувањето во пензија ги собра сите свои знаења и фантазии и напиша две интересни сликовници – „Шумскиот прозорец“ и „Велигденското зајаче“.

„Бајката за шумскиот прозорец, која неодамна стана сликовница, својот пат го започна одамна кога

мојот син Лука имаше само 4 години, а денес веќе е возрасен“, вели авторката. Таа внимателно ги слушала и ги запишувала зборовите на синот Лука, кој ја измислил приказната за Лисицата, Лисецот, Мечето, Јазовецот и другите шумски животни.

Покрај настапот на пејачката и музичката група на МКД „Илинден“, настапи и фолклорната група „Матица Словачка“ од Риека.

Г. К.

Звуци на Македонија

Екоја година на почетокот на летото се собира друштво на љубители на изворната музика, обичаите и поезијата од овие наши краишта, кај Кемал Ризвиќ, хуманитарец, риечанец со адреса и во Амстердам, член на МКД „Илинден“.

И оваа година, како и претходните две, во рамките на манифестацијата „Ах таа љубов“ на 14 јуни, музичката и пејачката група

на МКД „Илинден“ се погрижија за музичкиот дел од програмата, а членките на Друштвото подготвија традиционални македонски јадења и слатки. Се слушаа и звуци од Истра, добро познати песни од хрватскиот крај, но и босански севдалинки, па дури и по некој стар шлагер. Во пријатна летна атмосфера и во добро друштво, секој најде песна што му е мила.

Ова беше уште една прилика да се зачува и покаже љубовта кон својата татковина Македонија, нејзините обичаи и култура.

Г. К.

МКД „Илинден“ на гости на островот Крк

На „Плаца“ (плоштадот) во Корник на островот Крк, на 10 мај 2025 година се одржа свечена прослава по повод 30-годишнината од постоењето и активното дејствување на Културното друштво „Корник“, кое има за цел да се зачува фолклорното наследство на Корник, односно игрите, носиите и обичаите, двојгласијата со тесни интервали, кои од 2009 година се вклучени на листата на нематеријалното културно наследство на човештвото на УНЕСКО.

На прославата, покрај домаќините, како гости наста-

пија музичката, вокалната и фолклорната група на МКД „Илинден“ од Риека, кои на достоен начин ја претставија и ја доближија до бројната публика богатата македонска фолклорна традиција, со изведба на познати македонски песни како „Македонско девојче“, „Битола, мој роден крај“, „Мома оди на вода“, „Елено ќерко“, „Цреша“, „Како што е таа чаша“, „Не стој, Доне, Донке“, „Зурли трештат“, како и со изведба на познати македонски ора – „Пајдушко“ и „Што имала к’ смет Стамена“.

Г. К.

Од тавче гравче до кадаиф

„Мајкиниот македонски готвач“ на Марија Чинчурак е промовиран во Загреб. Готвачот содржи 46 фотографирани рецепти на македонски специјалитети кои авторката ги научила од својата мајка

Во свет исполнет со брзина и заборав, постојат мигови што нè потсетуваат на корените и нè враќаат дома. Еден таков миг се случи на 27 мај 2025 година, кога МКД „Охридски бисер“ во Загреб ја организираше културната манифестација „Денови на македонската култура“. Во библиотеката на „Пучкото отворено училиште Загреб“, љубителите на македонската култура, традиција и кујна се собраа на едно посебно претставување, промоција на книгата со кулинарски рецепти „Мајкиниот македонски готвач“ од авторката Марија Чинчурак, активна членка на МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек.

Претседателката на Друштвото, Виолета Штерцова, ги поздрави присутните во преполната сала посакувајќи им убаво заедничко дружење. Во фокусот на вечерта беше

двојазичната книга, објавена во издаваштво на Заедницата на Македонците во РХ. Готвачот содржи 46 фотографирани рецепти меѓу кои има питу, зелници, погачи, гибаници, тавче гравче, чомлек, ѓомлезе, пастрмајлија, селско месо, турлитава, сарма, мусака, чорби, ајвар, пинџур, макала и слатките тулумби, баклава, кадаиф, раванија, алва и уште многу други македонски специјалитети, кои Марија Чинчурак ги научила од својата мајка.

Празник на сетилата

Низ чувствата на мирисот и вкусот, овој културен настан беше мост меѓу традицијата и модерното време, враќање на спомените на топлината кујна на мајките и бабите, каде секој рецепт носи своја семејна приказна. Промоторката Ивана Брезовец низ разговор со авторката со топлина го претстави делото кое со љубов го чува автентичниот дух на македонската гастрономија.

Настанот беше збогатен со настапот на пејачката група „Моми бисерни“ при Друштвото, чии

гласови во придружба на гитарите на Данијел Вуга и Иван Брадиќ, и на водителот Сафиудин Алимоски, ја исполнија салата со македонски народни песни што емотивно допираат до душата. А сето тоа беше заокружено со пригодна закуска, на која присутните можеа да вкусат дел од рецептите опишани во книгата, од тавче гравче до кадаиф, што беше вистински празник на сетилата.

Под покровителство на Советот за националните малцинства на Република Хрватска, промоцијата беше уште една потврда дека љубовта кон татковината се негува и преку секојдневните, обични гестови како што е готвењето на традиционално јадење.

Елизабета Петровска

Промовирање и поддршка на аматерското музичко творештво

Блесна убавата македонска песна на 48. Средби на загребските музички аматери на 29 мај 2025 година во Центарот за култура Трешњевка во Загреб. Пејачката група „Моми бисерни“ при МКД „Охридски бисер“ од Загреб веќе 14

години по ред учествува на музичката манифестација што ја организираат Загребскиот музички подиум и Центарот за култура Трешњевка.

Овој традиционален настан ја слави работата и креативноста на аматерските музичари од Загреб и

им дава можност на ансамблиите да ја презентираат својата годишна работа пред Градската канцеларија за култура и пошироката јавност. Загребските хорови и инструментални и вокални ансамбли се претставуваат пред публиката на низа концерти што се одржуваат на неколку локации во градот. Настанот се организира за промовирање и поддршка на аматерското музичко творештво, а како дел од програмата се одржува и квалификациски концерт за државната Средба на хрватски пејачки хорови во организација на Хрватскиот сабор за култура.

„Момите бисерни“, под уметничко водство на Сафиудин Алимоски, исполнија две македонски народни песни, „Вчера појдов мила мамо на бостанот“ и „Бело лице љубам јас“, за кои беа наградени со силен аплауз од публиката и позитивна критика од стручната комисија. На крајот, сите хорови заедно ја исполнија песната „Теби, граде мој“ по повод одбележувањето на Денот на Град Загреб.

Е. П.

Бесконечност на Словените

Тоа е назив на Фестивалот што се одржа од 6 до 8 јуни 2025 година во просториите на „Чешка Беседа Загреб“, во организација на Друштвото за меѓусловенска култура и културното здружение „Беседирање“. Фестивалот е уникатен културен настан кој обединува различни уметнички форми и традиции на словенските народи и ја запознава јавноста со словенската култура, уметност и историја. Неговата цел е да го зачува словенското нематеријално културно наследство и да го зајакне и промовира културниот и уметничкиот аматеризам на словенскиот идентитет преку различни уметнички изрази, но и да поттикне иновативни уметнички практики што ги поврзуваат традицијата и модерноста.

Програмата содржеше фол-

клорни, вокални и инструментални изведби на чешки, хрватски, словенечки, српски, полски и македонски изведувачи, како и класична музика со дела од чешки, словачки, полски и украински композитори. Исто така, имаше богата понуда на визуелни уметности, едукативни предавања, филмски проекции и интерактивни работилници. Дополнително, во дворот беа поставени штандови на разни словенски малцинства со ракотворби со словенска тематика, штанд со храна и пијалаци од словенско потекло, простор за рецитирање поезија и анимационски игри.

Годинава на Фестивалот имаше чест по прв

пат да учествува и МКД „Охридски бисер“ од Загреб. Своето учество го презентираше на 8 јуни со настап на пејачката група „Моми бисерни“. Во придружба на гитарите на Данијел Вуга и Иван Брадиќ, и на уметничкиот водител Сафиудин Алимоски, прекрасните Момии, облечени во живописни македонски народни носии, исполнија неколку македонски народни песни и заслужено добија долги аплаузи од публиката.

Е. П.

Зацврстени темелите на македонската културна дејност

Особено важно место во МКД „Охридски бисер“ им припаѓа на младите генерации – тие се идни носители, чувари и продолжувачи на сето она што денес го градиме

Во духот на транспарентноста, отчетноста и континуирираниот развој, на 26 јуни 2025 година во салата на Чешка беседа во Загреб членовите на МКД „Охридски бисер“ имаа чест и одговорност да го одржат Редовното годишно собрание.

Активно и колективно се разгледуваа и усвојуваа клучните документи што ја отсликуваат работата на Друштвото во изминатиот и се поставуваа насоки за претстојниот период. Собранието го водеше претседателката на Друштвото, Виолета Штерцова, со помош на

работата во минатата година го презентираше Горан Коров.

Преку заедничко учество и консултативен пристап беа оценети резултатите, дефинирани приоритетите и зацврстени темелите на македонската културна дејност. Како поддршка за досегашните постигнувања се усвоија Извештајот за работата на Друштвото и Годишниот финансиски извештај за 2024 година.

На дневниот ред се најдоа и Планот и програмата за работа и Финансискиот план на приходи и расходи на Друштвото за 2026 го-

дина, кои исто така, беа усвоени од членовите. Со труд, волја и голема љубов, МКД „Охридски бисер“ како носител на значајна општествена улога, останува посветено на зачувување на традицијата, унапредување на културниот идентитет и промовирање на македонското културно наследство.

Особено важно место во Друштвото им припаѓа на младите генерации – тие се идни носители, чувари и продолжувачи на сето она што денес го градиме. Наша должност е да им оставиме светилник, а не само спомени, бидејќи македонската култура не живее во книгите или архивите, туку во нас. И преку нас, продолжува.

Е. П.

Вечер на македонска поезија

По повод јубилејната 80-годишнина од кодификацијата на македонскиот стандарден јазик, македонската Амбасада и Културно-информативниот центар во Загреб, во соработка со Лекторатот по македонски јазик при Филозофскиот факултет во Риека, на 5

мај 2025 година организираа пригоден настан.

Присутните ги поздравиле Горан Божиновски, вршител на должност во македонската Амбасада и директорката на македонскиот КИЦ, м-р Мими Ѓоргоска Илиевска. Лекторката по македонски јазик м-р Биљана Стојановска Ѓуриќ ја претстави работата на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје и Лекторатот по македонски јазик при Филозофскиот факултет во Риека.

Настанот беше збогатен со „Вечер на македонска поезија“, про-

ект на издавачката куќа „Восток“ од Битола, при што беа претставени современи македонски поети со цел хрватската читателска публика да се запознае со современите текови на македонската поезија. Авторите, Сузана В. Спасовска, Михајло Сви-дерски, Ферди Булут и Владимир Илиевски читаа на македонски јазик, а на хрватски јазик нивната поезија ја рецитираа студентките Лаура Катарина Лукач и Ингрид Шпорер од риечкиот Лекторат.

КИЦ за овој настан подготви и репрезентативна пригодна изложба со наслов „Македонска книжевна стерна“, на публикации поврзани со македонскиот јазик и неговата кодификација, како и публикации од авторите учесници на поетското читање.

Е. П.

Културно разнообразие во срцето на Сплит

Со концерт на националните малцинства „Домот е таму каде што е песната“ прославен е „Св. Дује“, заштитникот на градот Сплит

По повод празникот „Св. Дује“ – заштитникот на градот Сплит, на 2 мај 2025 година, Координацијата на националните малцинства на градот организираше свечен концерт на културно-уметнички друштва и музички ансамбли од националните малцинства, кој се одржа во салата на Хрватскиот дом во центарот на Сплит. Публиката уживаше во разновидната програма која го претстави богатството на културните традиции на различните национални заедници што живеат и дејствуваат во Сплит и пошироко.

Настапија претставници на српската, бошњачката, албанската, црногорската, македонската, ромската, словенечката, италијанската и други малцински заедници, кои преку музика, песна и танц ги покажаа живописните обичаи и идентитети. Македонското културно друштво на концертот се претстави со хорот „Македонија“ со изведба на три македонски песни, со игроорната група „Македонија“ со орото „Пиринско пролетно цвеќе“, како и со настапот на младиот Филип Периш кој на хар-

моника за прв пат ја отсвири нумерата „Билјана платно белеше“.

Порака на заедништво и почит

На отворањето на концертот, присутните ги поздрави градоначалникот на Град Сплит, Ивица Пуљак, кој истакна: „Овој концерт не е само дел од културниот календар на градот – тој е доказ дека различноста е нашето заедничко богатство. На „Судамја“ градот не го слави само својот заштитник, туку и духот на мултикултурализмот, толеранцијата и соживотот. Благодарни им сме на сите заедници кои учествуваат и со својата уметност го збогатуваат културниот мозаик на Сплит“.

Овој културен настан беше не само можност за прослава на „Судамја“, туку и силна порака за заедништво, почитување и дијалог меѓу народите кои го делат истиот град и простор.

Марта Жаја

Реализирани се планираните активности

Во Сплит, Македонското културно друштво „Македонија“ на 3 јуни 2025 година во своите простории го одржа Редовното годишно собрание. Собранието започна со топло добредојде упатено до членовите на Друштвото кои не почестија со својата присутност.

Работата на Собранието започна со предложување и усвојување на точките од дневниот ред. Потоа следеше излагање на претседателката Марта Жаја со Извештај за работата и за финансиското работење на Друштвото во 2024 година. Што се однесува до реализираните активности претседателката Жаја истакна дека во 2024 година се одржале скоро сите планирани настани и даде краток извештај за секој од нив. Исто така, го презентираше и Финансискиот извештај за 2024 година. Двата извештаи беа едногласно прифатени и усвоени од страна на членовите.

Потоа, таа се осврна и на активностите кои се планираат во наредниот период. Се расправаше и се договараше за Планот и програмата за работа, како и за Финансискиот план на приходи и расходи на Друштвото кои треба да се поднесат до Советот за националните малцинства на РХ на Јавниот повик за 2026 година. По точките од дневниот ред членовите гласаа едногласно и без забелешки.

М. Ж.

Насекаде по светот, во срцето Македонци

Вечер исполнета со музика, традиција и емоции

На 7 јуни, сцената на Градскиот театар на младите во Сплит се претвори во вистински дом на македонската култура, срце полно љубов и глас кој одекнува низ генерации. Македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит со концерт ја одбележа манифестацијата „Македонска традиција низ празници и обичаи“.

Овој концерт под името „Насекаде по светот, во срцето Македонци“ донесе уште една незаборавна вечер исполнета со гордост, заедништво и уметност. Покрај настапот на хорот „Македонија“, специјален белег на вечерта му даде настапот на фолклорната група „Македонка“ од Виена, кои со својата исклучителна енергија, автентични носии и традиционални македонски ора и песни ја воодушевија публиката. Нивниот настап со својот раскошен репертоар, колоритни носии и енергични игри внесе вистински македонски дух во срцето на Далмација.

Групата, која со децении го не-

гува фолклорот меѓу Македонците во Австрија, уште еднаш покажа дека љубовта кон татковината не знае за граници. Нивните кореографии не беа само изведба – тоа беше патување низ историјата и душата на македонскиот народ. Музиката, танците и песните ги обединија сите присутни – и млади и стари, Македонци и пријатели на Македонија.

и пријатели на Македонија.

Чувство на заедништво

Беше тоа вечер кога традицијата оживеа, кога се пееше со срце, а очите сјаеја од гордост и емоции. Во програмата беа вклучени песни и ора кои ја пренесоа убавината на македонската ризница – од меланхолични звуци до весели ритми кои нè потсетија дека сме народ со длабоки корени и богата културна душа.

Публиката – составена од Македонци од целиот регион, како и од љубители на македонската култура – го исполни театарот до последното место. На концертот поздравен говор имаше претседателката на Друштвото, Марта Жаја, која ги поздрави присутните и срдечно им се заблагодари на гостите што поминаа толкав пат за да ја пренесат својата работа и во градот Сплит. По завр-

шувањето на концертот за присутните беше организирано дружење.

За крај огромна благодарност до Советот за националните малцинства на РХ и Град Сплит што го поддржаа овој настан, до публиката што го исполни просторот, уметниците што ја споделија својата страст, организаторите и сите што помогнаа оваа вечер да остане запаметена. Концертот беше проследен со долги аплаузи, емоции и чувство на заедништво кое ретко се среќава. Овој настан претставуваше јасен показател за важноста на културната поврзаност меѓу македонските заедници во странство и нивната подготвеност да ја пренесуваат традицијата на новите генерации.

Марта Жаја

Големо македонско „срце“ за најмалите осиечани

На 23 мај 2025 година членови на МКД „Браќа Миладиновци“ имаа необична задача: требаше да дојдат во Детските градинки Осиек – подцентар „Уске њиве“ и на дечињата од предучили-

лишна возраст да им ја претстават македонската култура и македонскиот јазик!

Најмалку една недела траеја подготовките на членовите на Друштвото за овој посебен настап. Добиената покана ја сфатија сериозно и направија симпатична програма за најмалата публика пред која претходно не настапувале.

Водителката на детската секција „Бисерчиња“, Свјетлана Павиќ, подготви куса презентација за јазикот, културата и обичаите во Македонија, а најмладата членка на оваа секција, Алина, на своите

врсници им изрецитира песничка на македонски јазик. Мирта Гало и Цветан Танасковски се облекоа во носија и заедно со Зоран Ракас кој ги следеше на гитара, на децата им покажаа како се разликуваат машката и женската носија, и како звучи македонската музика. Им ја отпеаја и одиграа „Македонско девојче“ и тоа заедно со децата кои танцуваа со нив, а и научија и неколку зборови на македонски пеејќи ја песничката „Ако си среќен плесни ти со рачиња...“

„Децата беа воодушевени, пееја и играа со нас, и научија нови зборови“, рече Свјетлана Павиќ истакнувајќи го задоволството што ова ново искуство за македонското друштво од Осиек беше за сите едно позитивно, големо „срце“, и за најмалите, и за големите.

J. T.

Учиме да зборуваме македонски

Гите ние кои сме родени во Хрватска или во неа сме дошле како деца, но и нашите деца, македонскиот јазик сме го примиле како мајчин, го носиме во себе, но често повеќе пасивно, отколку ак-

тивно. Јазикот станува активен кога го користиме. А тоа не е секогаш лесно, оти за тоа немаме често прилики, освен кога одиме во Македонија или ако се најдеме во македонските друштва.

„Ако ние постарите не го зборуваме јазикот, не можеме ни да им го пренесеме на децата и тој сè потешко останува во нас, а уште потешко во младите генерации. Се фаќам како се плашам да зборувам на македонски за да не правам грешки“, вели Марија Чинчурак која е омажена за Словак, па користењето на македонскиот ѝ е сведено на

средби со роднините или дружења во Друштвото. Затоа таа ја поттикна оваа иницијатива, секој прв понеделник, во МКД „Браќа Миладиновци“ да се учи и зборува македонски.

„Само така, кога сме заедно, се смееме на грешките и учиме од нив, и уште поважно, зборуваме македонски“, рече Борис Трајановски, претседател на Друштвото.

За да биде дружењето динамично, членовите осмислуваат разни теми. Еднаш се собраа да се дружат со сладок повод – македонски специјалитети, друг пат да уживаат во македонската музика, а овој пат, тоа беше македонскиот филм „Балкан-кан“ на режисерот Дарко Митревски (2005). Секоја средба донесува нешто ново, а што ќе биде следното, ќе знаеме следниот пат.

J. T.

МКД „Браќа Миладиновци“ на Ораховечката пролет

ваа година 57. Ораховечка пролет беше неверојатно посетена: повеќе од 23 групи, друштва и фолклорни ансамбли од Босна и Херцеговина, Унгарија и Хрватска со преку 1500 учесници учествуваа на настанот покажувајќи ја сета убавина на народните носии, музика и танци.

Во организација на Град Ораховица и Туристичката заедница на

градот, овој единствен настан кој траеше од 29 мај до 13 јуни 2025 година на граѓаните им понуди мноштво различни содржини за сите генерации.

Делот наречен Меѓународна смотра на фолклорот кој се случи на 1 јуни 2025 година беше поделен во два дела: смотра на носиите или цветно корзо и настап на друштвата. Меѓу нив беше и МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек со две секции, фолклорната „Танец“ и пејачката „Вардарки“ кои изведоа повеќе композиции и добија големи аплаузи од публиката.

J. T.

Македонската песна во Бјеловар

Бјеловарските одеци на театарот“ оваа година по 22. пат се одржаа во Бјеловар на 30 април. Освен богатство театарски претстави од целиот регион, и за деца, и за млади, и за постари граѓани, овој фестивал е интересен и привлекува бројна публика со своите пропратни настани. Оваа година, пред Домот на културата, на свеченото отворање настапи МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек!

„Отворањето на овогодинашните денови на театарот направивте да биде навистина посебно и на тоа ви благодариме од срце“, му рече воодушевено познатиот глумец Горан Навојец и еден од главните организатори на овој фестивал на Борис

Трајановски, претседателот на МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек и со задоволство застапа да се слика со пресреќните членови.

А МКД „Браќа Миладиновци“ не само што запеаја и заиграа на отворањето – „Вардарките“ и „Танец“ ја размрдаа и распеаја бјеловарската публика со македонските традиционални песни – туку и ги воодушевија граѓаните со своите специјалитети. За овој дел се погрижија членките на етно кулинарската секција кои направива чуда! Трпезата беше богата, полна со разни деликатеси, и не требаше долго за да се испразни.

Заедно со Навојец, на сликање со членовите на МКД „Браќа Миладиновци“ дојде и познатиот

глумец со американска адреса Горан Вишњиќ. Настанот го отворија градоначалникот на Бјеловар, Дарио Хребак, и Гордан Јандроковиќ, претседател на Хрватскиот сабор.

J. T.

Ви благодариме од срце, Македонци!

Ео ваква честитка – благодарност, беа испратени членовите на МКД „Браќа Миладиновци“ од Биље. А поубава не можеше да се добие по настапот на фолклорната секција „Танец“ која оваа година ги отвори јубилејните 25. Меѓународни етно средби заед-

но со КУД „Петрефи Шандора“ од Вардарец.

Во паркот на дворецот „Еуген Савојски“ во Биље, на 14 јуни 2025 година се одржаа 25. етно средби на кои програмата беше навистина богата. Освен настапите на фолклорните друштва од целиот регион, беа претставени ракотворби, но и богата понуда на домашни производи кои можеа да се видат ама и да се пробаат.

„Сметаме дека на тој начин придонесуваме кон економскиот и туристичкиот развој на нашиот крај,

а гледајќи ја понудата и она што се случува во овие два дена, немаме причина да не бидеме задоволни“, рече началникот на општината Биље, Жељко Цицкај.

МКД „Браќа Миладиновци“ се претстави со фолклорната секција „Танец“ – членовите и членките на секцијата изведоа неколку ора во кореографија на водителката Мирта Гало.

„Задоволни сме со овој настап. Се подготвивме, и со љубов ја претставивме Македонија и нејзините танци. А судејќи по аплаузот, задоволни беа, и публиката, и организаторите“, рече Гало.

J. T.

Заедништвото и различноста ја красат Истра

Десеттиот фестивал на мултикултурата на Истарската жупанија беше одржан на 7 мај 2025 година на Плоштадот на слободата во Пореч, каде што учествуваа разни друштва на националните малцинства, претставувајќи ги својата музика, оро, народната носија, традиционалната кујна, својот јазик и култура

Целта на Фестивалот е да се претстави и прослави заедништвото и различноста кои ја красат Истра. Пред голем број граѓани, посетители од сите делови на Истра, а и пошироко, свечено се одбележа овој ден на 10 години неуморна работа на сите друштва на националните малцинства, по што оваа регија е позната и единствена во Хрватска.

Овде постои складен соживот на различен народ, јазик и култури. Посебен настан оваа година беше сечењето на големата торта, која заедно ја пресекоа жупанот на Истарската жупанија, Борис Милетиќ, градоначалникот на Град Пореч, Лорис Першуриќ, заменичката на жупанот, Џесика Аквавита, како и водителката на жупанскиот Управен одел за италијанската национална автохтона заедница, национални-

те малцинства и млади, Теа Бател. Тортата потоа им беше поделена на присутните, со што се потврди вредноста на различност, културниот соживот и заедништвото, кои се темел на идентитетот на Истра.

Националните малцинства во Истра на настанот добиваат прилика да ја претстават својата култура, обичаите и своите традиционални јадења. Жупанот Милетиќ рече дека различноста е богатство, а соживотот е темел на вредноста на постоењето на еден човек. Тој често нагласува – не соживот, туку заеднички живот помеѓу сите.

„Во времето кога Европа повторно сведочи за воени судири, со вакви собирања праќаме силна порака за мир и заедништво. Фестивалот секоја година го селиме од еден град во друг со цел мултикултурата да се почувствува во целата Истра“, додаде Милетиќ.

На бината се претставија 11 друштва на националните малцинства кои активно дејствуваат во Истарската жупанија, меѓу кои и Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“.

Негување на сопствените вредности

Заменичката на жупанот, Аквавита, нагласи дека друштвата на малцинствата со својата предана работа, интегрираност во локалната заедница и негувањето на сопствените вредности придонесуваат за растењето и препознавањето на Фестивалот од година во година.

Покрај со песна и оро, друштвата се претставија и со голем број на традиционални јадења и етно-кре-

ативни работилници. МКД на ИЖ „Св. Кирил и Методиј“ од Пула се претстави со мешовит хор, оркестар и фолклор, но и со членовите кои ја презентираа македонската кујна. Претседателката на Друштвото, Милена Златеска и овој пат од срце им се заблагодари на сите членови на Друштвото кои придонесуваат за активната работа и презентацијата на македонштината насекаде во Хрватска.

„Ви благодарам на сите драги мои за секоја ваша испеана нота на македонската песна, за секој ваш чекор одигран во македонското оро, за секоја нота отсвирена на вашите инструменти, за секој залак кој присутните го вкусија од нашите македонски јадења и испија од нашите вина и мастика, како и познатата македонска жолта ракија. Без сите вас не би било ни ова Друштво кое денеска го претставивте пред присутните, но не само денес, туку со години наназад“ рече Златеска.

Михаела Златеска

Македонскиот дух во срцето на Далмација!

МКД „Македонија“ – Сплит со голема гордост учествуваше на годинашната 5. Регионална смотра на хорови и мали вокални состави „Canta Dalmatia 2025“, што се одржа на 24 мај во прекрасниот амбиент на замокот „Витури“ во Каштел Лукшиќ.

Оваа престижна манифестација, во организација на ХПД „Бијаккавила“, собра извонредни вокални состави од сите краеве на Далмација – од Задар до Дубровник – а меѓу нив и нашиот состав внесе посебна емоција и боја со богатото македонско музичко наследство.

На сцената изведовме традиционални македонски песни, исполнети со душа, носталгија и топлина, кои ја раздвижија публиката и добија искрени аплаузи и воодушевување. Ова учество не само што ја потврдува нашата посветеност за негување и промовирање на македонската култура во Хрватска, туку и значајно придонесува за градење на мултикултурен дијалог и зближување на народите преку музиката – универзалниот јазик на човештвото.

Благодарност до организаторите, сите присутни хорови и, секако, до публиката која со срце не прифати. Продолжуваме со уште поголем елан да ги шириме македонската песна, традицијата и пријателството!

М. Ж.

„Екс/понирање“ со Румена Бужаровска

Паркот на загребската улица Мартиќева повторно станала летна оаза на културата и дружење со книги, музика, фил-

мови и работилници за деца. Во организација на книжевниот клуб „Букса“, а поддржан од Град Загреб, Туристичката заедница на Загреб и фондацијата „Култура нова“, од 3 до 21 јуни 2025 година се одржа јубилејното 10. издание на фестивалот „Букса во парк“.

Фото: Вања Бабиќ

Во разновидната програма на фестивалот, во делот „Екс/понирање“, вториот ден на 4 јуни, гостуваше познатата македонска писателка, книжевна преведувачка и професорка, Румена Бужаровска. Бужа-

ровска е позната по своето остро, духовито и привлечно пишување за општествените норми, родовите улоги и секојдневниот живот на жените на Балканот. За литературата, феминизмот, границите на приватното и политичкото, како и за улогата на писателката во еден сложен општествен момент, со Бужаровска пред бројната публика во паркот разговараше критичарот на „Букса“, Филип Кучековиќ.

Румена Бужаровска (Скопје, 1981) е авторка на збирките раскази „Чкртки“, „Осмица“, „Мојот маж“, „Не одам никаде“, „Господ, па Америка“, романот „Тони“, студијата за хуморот во современиот македонски и американски расказ „За смешното: теориите на хуморот низ призмата на расказот“, како и на детската книга „Што виде бубамарата?“. Делата се преведени на повеќе од 15 јазици, а некои од расказите се адаптирани за театарски претстави во Хрватска, Србија, Унгарија и Грција.

Е. П.

Симбол на заедништвото и чувар на идентитетот

Втора годишнина од осветувањето на Македонската православна црква „Св. Злата Мегленска“ во Загреб

Македонските православни верници во Загреб со голема радост и благодарност ја одбележа втората годишнина од осветувањето на првата Македонска православна црква во Хрватска. На богослужбата присуствуваа истакнати претставници на македонските институции во Загреб, меѓу кои министер советникот и вршител на должност во македонската Амбасада во Загреб, Горан Божиновски, директорката на македонскиот Културно-информативен центар во Загреб, Мими Ѓорѓоска Илиевска, претседателката на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, Иринка Ангелова Попржан, претседателот на Управниот одбор на МПЦО „Св. Злата Мегленска“, Невен Сукаровски, Дон Пејо Оркиќ, жупник од Католичката црква „Света Марија помошница“, о. Дејан Белчовски, Зорица Велиновска, членка во Советот за националните малцинства на Р. Хрватска и истакнати гости од татковината.

Потврда на верата

„Ова е посебен момент за сите нас – не само како потсетување на

благословениот ден кога Божјиот дом беше свечено осветен, туку и како потврда на нашата вера, културното наследство и националниот идентитет. Преку богослужби, крштемки, венчавки, како и заеднички прослави и дружења, градиме мостови меѓу генерациите и го зајакнуваме чувството на припадност“, истакна парохискиот свештеник протојереј-ставрофор Кирко Велински.

Зорица Велиновска во своето обраќање нагласи дека е важно годишнината да биде поттик и понатаму да го негуваме духот на солидарност, да бидеме потпора еден на друг и да ја чуваме и одржуваме нашата црква – како објект, но и во духовна и заедничка смисла.

„Денес, повеќе од било кога, сме свесни колку е важно да имаме простор кој обединува, зближува и нè потсетува кои сме и од каде доаѓаме. Црквата е темелниот камен на нашето заедништво, а оваа годишнина е можност да изразиме благодарност до

сите што со својата работа, вера и посветеност придонеле за нејзината изградба и живот, во која ќе владее верата, љубовта и единството“ – истакна претседателот на УО на Црковната општина, Невен Сукаровски.

Благодарност до сите што притекнаа на овој возвишен настан, оние што помогнаа во реализацијата и оние кои упатија искрени честитки. За многу години и да се множат јубилеите во слога и духовна радост.

Протојереј-ставрофор
Кирко Велински

Молитвено прославлен Денот на светите браќа Кирил и Методиј

На 24 мај 2025 година молитвено беше прославлен „Денот на светите браќа Кирил и Методиј“ во црквата „Богородица од Ангелите“ во Сплит. Оваа година беше посебно, бидејќи за прв пат на Богослужбата која ја предводеше о. Кирко Велински, пееше нашиот првенец во Хрватскиот народен Театар во Загреб, Дамијан Каранфилов. И, навистина, неговиот милозвучен глас кај сите верници побуди посебно молитвено расположение.

Пред бројните верници на крајот од Богослужбата о. Кирко им се заблагодари на членовите на УО на МПЦО „Св. Наум Охридски“ и на мајка Драга, игуменија на црквата, и рече: „Да им се молиме на нашите Првоучители, Светите рамно-

апостолни Кирил и Методиј, кои во својот живот ја примиле светлината Христова и ја просветлиле со неа речиси цела Европа и пошироко. Биле силни во верата, гиганти во духот! „Кој ли, пак, ќе може да ви искаже достојна похвала. Откако со своите стапки ја минавте сета поднебесна земја, вие го осветивте целиот свет“. Впрочем, сите ние, браќа и сестри, сме повикани да бидеме носители на Божествената светлина. Делото на светите браќа не е нешто што се случило и завршило во историјата. Гледајќи го духовното не-образование во нас и околу нас, треба преку молитвата и делата на љубовта да го продолжиме нивниот подвиг на бого-образување на нашите души, а со тоа и на душите на нашите ближни.“

Потоа о. Кирко додаде: „Нека светите Кирил и Методиј ни помагаат да се надградуваме во верата и во Христовото свето Евангелие. Да ни помогнат да си ја одржиме нашата Црковна општина во Сплит и да им испратат небесен благослов на сите кои се вградиле во неа. Со вера и надеж дека и понатаму ќе продолжиме да го прославуваме овој за нас значаен празник, молитвите и благословот на светите Кирил и Методиј да бидат со сите нас.“

М. Ж.

Ден на МПЦО „Св. цар Константин и царица Елена“

Како секоја година така и оваа на почетокот на јуни црквата „Св. Фабијан и Себастијан“ во Риека беше резервирана за прослава на Денот на МПЦО „Св. цар

Константин и царица Елена“. Патронатот на Црковната општина се обележа на 1 јуни 2025 година со свечена Божествена литургија.

Ова црковно славје, посветено

на цар Константин и неговата мајка Елена, го предводea протојереј-ставрофор Кирко Велински и отец Дејан Белчовски. Посебна свечена нота на Богослужбата даде и присуството на Дамијан Каранфилов, Македонец, тенор во Операта при ХНК од Загреб, кој со своето црковно пеење, никог не остави рамнодушен.

Цар Константин во 313 година го прогласи Миланскиот едикт, со кој на христијаните им е дозволена слободата на вероисповед. Подоцна и самиот се крстил. Неговата мајка, царица Елена, заслужна е за пронаоѓањето на остатоците од Христовиот чесен крст кај Ерусалим.

По завршувањето на црковната церемонија, прославата продолжи во просториите на МКД „Илинден“, каде овогодинашните кумови, семејството Грозданоски и Магда Динова, ја приредија таканаречената „Трпеза на љубовта“. Прославата помина во пријатна и весела атмосфера, а воедно беа избрани и новите кумови за наредна година.

Г. К.

Визуелна фасцинација со Загреб

Во организација на Музејот за уметност и занает на РХ и македонскиот Културно-информативен центар во Загреб, а во рамките на програмата по повод 145-годишнината од постоењето на Музејот, на 13 мај 2025 година во просториите на КИЦ се отвори изложба со назив „Визуелна фасцинација со Загреб“ на дела од пионерката на македонскиот графички дизајн, Менче Спировска.

На изложбата за прв пат беше претставен комплетниот уметнички опус на Менче Спировска, создаден во Загреб за време на нејзините студии, а кој се чува во фондот на Музејот. Нејзиното познато и неизложено дело во областа на графичкиот дизајн, „Идејно решение за рекламна туристичка брошура »Загреб«“, беше изложено во целост. Станува збор за комплексно и иновативно дело кое комбинира функционален дизајн, градска мапа, илустрации на знаменитости и типографски истражувања на идентитетот на Загреб во 1950-тите. Беше изложена и

нејзината дипломска работа од графики „Стар Загреб“, изработени во техника на дрворез, како и нејзината приватна документација.

Изложбата ја претставија авторите и кураторите д-р Антонија Дошен, д-р Коралка Влајо и директорката на КИЦ, м-р Мими Ѓоргоска Илиевска. Керката на Спировска, Елизабета Аврамовска, во емотивниот говор се заблагодари на Музејот за трудот и работата вложени во подготовката, истражувањето и реализацијата на изложбата, која на достоинствен начин оддава почит на уметничкото творештво на нејзината мајка и придонесот во развојот на графичкиот дизајн во регионот.

Мена Спировска – Менче е една од првите македонски академски образовани ликовни уметнички. Родена е во Прилеп 1928, а починала во Скопје во 2011 година. Дипломирала на АЛУ во Загреб, каде била заедно во класата со Ордан Петлески и нејзиниот иден сопруг Драгутин Аврамовски – Гуте, кој е еден од основоположниците на македонската

модерна уметност, сликар и графичар. Главно работела дрворез, но и цртежи.

Е. П.

КУЛТУРА

Мирис на татковината

На 16 јуни 2025 година во македонскиот Културно-информативен центар во Загреб се одржа културно-книжевна вечер „Мирис на татковината“ на

која беа претставени поетските творештва на Фатос Рушити, Сунај Раими и на Севдаил Демири, македонски поети, универзитетски професори и културни дејци од Кумано-

во, Македонија, кои творат на својот мајчин, албански јазик.

Директорката на македонскиот КИЦ, м-р Мими Ѓоргоска Илиевска, пред публиката ја истакна важноста на ваквите настани кои ја претставуваат јазичната разноликост на македонската поетска сцена. Преводот на поезијата на Рушити, Раими и Демири на хрватски јазик го направи поетесата Валентина Мирај, а истата беше интерпретирана од страна на Љиљана Коци, претседателка на Друштвото на албанските уметници во Хрватска.

Е. П.

СОГЛАСУВАЊЕ МЕЃУ ПОДМЕТОТ И ПРИРОКОТ (2. дел)

В. Согласувањето по број меѓу подметот и прирокот е едноставно: кога е подметот во еднина и прирокот е во еднинска форма, а кога е подметот во множина, во множинска форма се јавува и прирокот. Меѓутоа, во врска со согласувањето по број има неколку случаи што треба да се изделат:

- Во случаите со **авторска множина**, кога како подмет се јавува едно лице, а тоа за себе зборува во множина, прирокот е во множина, на пример: **Ние посетивме едно училиште. Бевме пријатно изненадени од уредноста на училишниот двор.** Како што се гледа, во првата реченица имаме глаголски, а во втората – глаголско-именски прирок.

- Во случаите кога го употребуваме **второто лице множина** при обраќање кон едно лице – **од почит**, има две правила:

а. Кога е прирокот глаголски, тој се јавува во множинска форма: **Вие го посетивте** нашето училиште?

б. Кога е прирокот глаголско-именски, глаголот-врска се јавува во множинска форма, а именскиот дел –

во еднинска: **Вие сте добар.**

- Кога имаме подмет претставен со збирно множинска форма на **-је**, прирокот треба да се употреби во множинска форма: **Лисјето жолтеат; Жолтите класје се наведнале.**

- Во рамките на подметот можат да се јават именки што покажуваат некакво множество: **Група, чета, јато, стадо** и сл., па добиваме: **група ученици, чета војници** итн. Ако се јават ваквите именски синтагми како подмет, препорачуваме прирокот да се употреби во множинска форма: **Група ученици од Велес го посетија нашето училиште.**

- Колективните именки, кои со еднинската форма означуваат множество, кога се јавуваат како подмети, добиваат прироки во еднинска форма. Така, не е правилно да се каже: **Цело село ќе излезат да те пречекаат,**

туку: **Цело село ќе излезе да те пречека.**

- Кога имаме број што завршува на **еден**, именката се јавува во

еднинска форма: **сто и една приказна.** Кога се јавува ваквата именска синтагма како подмет, прирокот треба да биде во множинска форма: **Тие илјада и една ноќ поминаа брзо.**

- Во случаите кога е една именка (во еднина) употребена како подмет – со две придавки, имаме две можности:

а. Може да биде членувана само првата придавка: **нашиот и ваши професор по математика** и тогаш прирокот ќе се јави во еднина, затоа што станува збор за едно лице: **Нашиот и ваши професор по математика доби големо признание.**

б. Можат да бидат членувани двете придавки: **нашиот и вашиот професор по математика** и тогаш прирокот ќе се јави во множинска форма затоа што станува збор за две лица: **Нашиот и вашиот професор по математика добија награди.**

Спореди: **Мојата и твојата мисла се сретнуваат // по друмјето.** (Р. Павловски).

Лидија Георгиева
Постојан судски преведувач од македонски на хрватски јазик и обратно
(Според „Македонски јазик“, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

bez jezičnih prepreka...

TRANSLATION AGENCY
beyond language barriers...

I am writing to inform you that

Bekos
Zagreb, Croatia

e-pošta: bekos@bekos.hr • Siget 18c/6. kat • Tel. 01 6525 750/Mob. 091 572 33 88 •

PREVODITELJI I SUDSKI TUMAČI ZA MAKEDONSKI, BUGARSKI, UKRAJINSKI, ENGLISKI, NJEMAČKI, SLOVENSKI, TALIJANSKI, FRANCUSKI I OSTALE JEZIKE

Stručni i kvalitetni prijevodi s područja prava, gospodarstva, medicine, farmacije, religije, arhitekture, građevine, strojarstva.

OBRATITE NAM SE S POVJERENJEM!

Концерт на македонско камерно дуо во Загреб

Одличен концерт одржа камерното дуо во состав Лазар Соколов на саксофон и Емилија Кабранова Филипова на пијано, на 16 мај 2025 година во македонскиот Културно-информативен центар во Загреб.

На почетокот уметниците ги претстави директорката на КИЦ, м-р Мими Ѓоргоска Илиевска, која истакна дека станува збор за успешни и потврдени уметници кои како резултат на повеќегодишното заедничко музицирање постигнуваат атрактивен баланс во сите аспекти на нивната изведба. Загрепската публика концертот го проследи со воодушевување.

Лазар Соколов е роден во 1987 во Кавадарци. Дипломира на Факултетот за музичка уметност во Скопје, а во 2012 година се стекна со звање магистер по кларинет. Редов-

но посетува семинари кај реномирани педагози и изведувачи од Европа. Од 2010 година активно учествува во концертниот живот во Македонија и странство, како и на државни и меѓународни натпревари.

Емилија Кабранова Филипова е родена во 1983 во Неготино. Дипломира на Факултетот за музичка уметност во Скопје. Добитничка е на повеќе награди од државни и меѓународни натпревари за пијанисти. Од 2005 година работи како професор по пијано и корепетитор во Тетово и Скопје, а од 2011 година во Неготино. Настапувала на камерни концерти во дуо и во трио со сопран и

виолина. Во 2020 година реализира серија соло концерти со проектот „Музика од вода“, изведувајќи композиции за соло пијано инспирирани од вода.

Е. П.

ВКУСОВИТЕ НА МАКЕДОНИЈА

*Prijevod osobne,
poslovne,
pravne i
medicinske
dokumentacije s
ovjerom
sudskog tumača
za građane i
tvrtke.
Prijevod
stručnih
tekstova.*

ZAUMPRIJEVODI

engleski njemački arapski
makedonski slovenski
srpski bosanski

Maksimirska cesta 40
Zagreb 10000

M: 095/5969-047 T: 01/7789-311

E: zaum.prijevodi@gmail.com

www.zaum-prijevodi.hr

ВКУСОВИТЕ НА МАКЕДОНИЈА

ЧОРБА ОД ТИКВИЧКИ

Потребно е: 1 главица кромид, 1 морков, 1 тиквичка (средна величина), сол, црн пипер, Вегета, масло.

Подготовка: Во загреан подлабок сад на масло прво се пропржува кромидот исечкан на коцки, потоа се додава морковот исечен на кручиња, се

пропржува неколку минути, па се додава тиквичката, исто така, исечена на кругови. Се пропржува и се надолева со вода колку да се покријат состојките. Заедно се варат 10-тина минути, во истиот сад сè се миксира со рачен миксер, па се зачинува со сол, пипер и Вегета. Се добива вкусна летна чорба.

МЕДАЛЈОНИ СО ПЕЧУРКИ

Потребно е: 700 г свинско филе, 300 г свежи печурки, 1 кромид, 100 мл бело вино, 200 мл павлака за готвење, 2 лажици масло, 1 лажица сенф, 1 лажица сол и црн пипер.

Подготовка: Месото прво се сече на медалјони дебели околу 2-3 см. Потоа се зачинуваат исечените парчиња месо со сол и црн пипер, па на загреана тава со масло се пржат од двете страни додека не добијат златно кафеава боја

(околу 3 минути). Се вадат од тавата на страна, а во тавата се додава исечкан кромид, се пропржува, па се додаваат исечени свежите печурки. Се пржат околу 5 минути, потоа се додава 100 мл бело вино, убаво се промешува, па се додаваат павлаката за готвење и сенфот. Се мешаат сите состојки, па се враќа месото во тавата. Се намалува температурата, па се динста сè заедно 10-тина минути. Може да се послужат со прилог од ориз или компири.

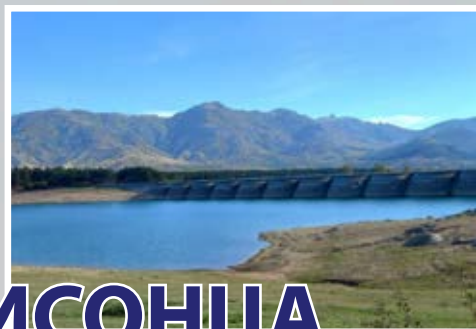
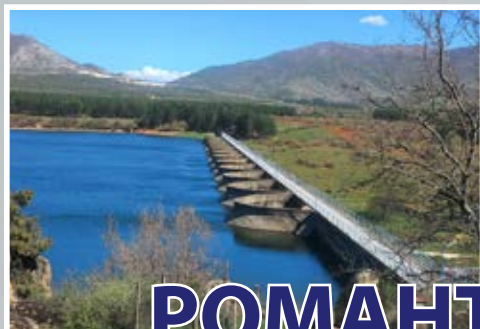
ТОРТА СО ШУМСКО ОВОШЈЕ

Потребно е: за подлога: 250 г овесни снегулки, 4 урми, 4 суви смокви, 50 г кокос, 50 г ленено семе, 1 лажица мед, 200 мл вода; за филот: 400 г шумско овошје, 150 г вода, 2 лажици мед и говедски желатин (мала вреќичка).

Подготовка: Во сад се ставаат овесните снегулки, урмите и смоквите исечени на парчиња, кокосот, лененото семе, медот и водата. Сè заедно се меша и се остава да отстои десетина минути додека се подготвува филот. Во подлабок сад се ставаат шумското овошје, водата и медот

да зовријат. Се варат околу 5 минути, па во смесата се додава желатинот, претходно натопен во вода според упатството напишано на вреќичката. Се остава на страна малку да се олади. Во долгनावест калап, обложен со просирна фолија се става смесата за подлогата, со лажица убаво се втиснува за да се формира првиот слој од тортата. Потоа се излева филот и се остава во фрижидер да се стегне неколку часа, најдобро е преку ноќ. Од калапот се вadi на украсна чинија со помош на фолијата. Може да се украси со шлаг или листови свежо нане.

М. Г.

РОМАНТИЧНИ ЗАЈДИСОНЦА НА ПРИЛЕПСКОТО ЕЗЕРО

Во преградките на југозападниот дел на Македонија се наоѓа едно од најспокојните места – Прилепското Езеро. Како капка сино-зелена боја оставена од некој расеан уметник на сивото платно од гранит и варовник, лежи мирно меѓу суровата природна убавина на околните планински врвови.

Сместено во месноста Гладно Поле, на околу 6 км североисточно од градот Прилеп, ова вештачко езеро претставува една од најзначајните локации во регионот. Изградено е во 1967 година на Ореовечка Река и зафаќа површина од 0,54 км². Долго е 1,4 км и широко до 600 м, со максимална длабочина до 28 м. Најмногу се користи за наводнување, но неговата географска положба нуди и спој на туристичко-рекреативни можности. Патот до него е лесен и овозможува пристап со автомобили, велосипеди или пеш.

Опкружено со ниски ридови и необ-

работени ледини, езерото создава своја микроклима. Околината изобилува со густа зимзелена борова шума, смреки и букови појаси, и мошне интересни ретки геоморфолошки облици како дел од подрачјето на Маркови Кули и Трескавец.

Таму пејзажот се менува со годишните времиња. Секоја сезона остава свој белег – во пролет е обвиткано со зеленило и цутови, летото со мирис на треве и билки, есента со боите на бакар и злато, а зимата со снежна тишина што го претвора местото во бајка. Легендите што кружат за езерото, за духови што пеат во ноќта или за ѕвезди што паѓаат во неговите води, само ја зголемуваат неговата магија.

Она што го прави Прилепското Езеро посебно е чувството на изолација – иако блиску до урбан град, таму времето тече бавно. Посетителите доаѓаат да уживаат во чистиот воздух и глетката на

романтичните зајдисонца што оставаат сјајна трага на мирната водена површина.

Покрај езерото е изграден спортско-рекреативен комплекс со патеки, клупи и летниковци, детски и спортски игралишта, мултимедијален центар и подиум за манифестации, како и уредени простори за кампување, па сè повеќе прераснува во популарна дестинација за спортски натпревари, кајак на мирни води, велосипедизам, излети и викенд-релаксација. За љубителите на риболовот, езерото е дом на неколку видови риби, меѓу кои крапот е најзастапен.

Прилепското Езеро зборува со тишина. Во неговата недопрена, скромна убавина лежи шармот на ова место. И секој што барем еднаш погледнал во зеницата на водата, ќе посака повторно да го доживее.

Елизабета Петровска